

VIEŅYBĒ

1886 • 97TH ANNIVERSARY YEAR • 1983

97 M. 4 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1983 M. VASARIO [FEBRUARY] 28 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

VIEŅYBĒS 97-ASIS GIMTADIENIS

EDVARDAS ŠULAITIS

Tau garbė! seniausias mūsų žibintai,
kurs mums rodei kelią taip ilgus metus.
Ką esi padaręs, neužmirš lietuviai,
Nes naktyj tamsioje tu rodei takus.
Dar tirščiausios miglos mūsų tautą dengė,
Pasaulis nematė dar mūsų visai.
Kiti užmiršimo dėl mūsų grabą rengė,
Tu lietuviams dirbai tąsyk ištisai!

Taip 1911-aisiais metais eiliavo A. Kriaučiūnas, rašydamas apie VieŅybės (tada-VieŅybės Lietuvninkų) 25-erių metų sukaktį.

Šiuos žodžius prisimename po 72 metų, kuomet dabar minime VieŅybės 97-ąjį gimtadienį. Ši sukaktis tyliai praėjo vasario 10 d. ir gal tik retas VieŅybės skaitytojų apie ją pagalvojo.

☆ ☆ ☆

Jeigu tuomet 25-erių metų laikraščio sukaktis atrodė jau svarbus įvykis, tai dabar, kuomet VieŅybė artėja prie šimtojo gimtadienio, ji jau tikrai yra kažkas nepaprasto! Jeigu anksčiau ir pati VieŅybė, kaip ir jaunesnieji žmonės, savo gimtadienius plačiau prisimindavo tik kas ketvirtį šimto metų, tai dabar išskirtini jai jau minimi kiekvienais metais. Ir žmonės retai tesulaukia savo šimtojo gimtadienio, tai ką jau bekalbėti apie laikraščius!

97-ojo gimtadienį dar nešventė joks lietuvių laikraštis, ne tik Lietuvoje nei už Lietuvos ribų! Jau ne už kalnų ir bus VieŅybės šimtas gimtadienis (sakau bus, nes tuo tvirtai tikiu, nors ateitį tiksliai pramatyti yra sunku).

☆ ☆ ☆

VieŅybę 1886-aisiais metais pradėjo leisti Juozas Paukštys, Plymouth, Pennsylvania. Juozas Paukštys buvo pirmasis lietuvių verslininkas toje vietovėje—jis buvo įsteigęs maisto krautuvę. Toji krautuvė jam padėjo išleisti laikraštį ta prasme, kad jis galėjo uždirbamuosius pinigus panaudoti laikraščiui išleisti.

Koks didelis panašumas šių dienų VieŅybės padėčiai! Dabar VieŅybės leidėja Valerija Tysliavienė turi atlikti daug kitų spaudos darbų, kad turėtų pajamų VieŅybę išleisti! Taigi, nors ir po beveik šimto metų, lietuvių spaudos reikalai nepagerėjo: ji pati vien tik iš prenumeratų negali išsilaikyti, ir jai leisti reikia turėti bet kokių kitų pajamų.

☆ ☆ ☆

Juozas Paukštys VieŅybę ne tik leido, jis įsijungė ir į lietuvių patriotų kovą prieš lenkus, kurie tuomet Plymouthe veikusioje mišrioje lietuvių-lenkų parapijoje nenorėjo lietuvių kalbos bažnyčioje pripažinti. Paukštys lietuvius visais būdais rėmė kovoje prieš lenkus fanatikus, kurie jam keršijo boikotu—nepirkimu jo maisto krautuvėje. Kai kurie lenkai net paėmė prekes skolon ir negražino pinigų. Tokiu būdu jo biznis vos nebankrutavo...

Tokie pergyvenimai pakirto pirmojo VieŅybės leidėjo J. Paukščio sveikatą. Jis mirė jaunas, būdamas vos 45-erių metų.

Dar anksčiau, pirm negu jis mirė—1899-aisiais metais mirė nuoširdžiausia J. Paukščio visų darbų rėmėja Marijona Paukštienė, džiovos iškankinta, sulaukusi vos 32 metų amžiaus.

VieŅybės 25-erių metų sukaktuviniame leidinyje visuose laikraščio varguos ir jo leidėjo nepasisekimuose ir susikrimitimuose minima, kad ji nuo priešų daug prisidėjo, suramindama ir sutvirtindama savo vyro kartais nusilpstančią energiją...

☆ ☆ ☆

Rašant apie VieŅybės 97-ojo gimtadienio minėjimą, reikia prisiminti ir liūdną žinią. Neseniai ji atėjo iš tolimosios Skotijos, kur praėjusių metų pabaigoje užsidarė 69-erius metus išgyvenęs lietuvių laikraštis—Išėivių Draugas.

Taigi, kitados gana stiprūs ir ištvermingi buvę Skotijos lietuviai liko be savojo laikraščio.

Reikia pažymėti, jog senaisiais laikais Skotijoje gyveno ir buvęs artimas VieŅybės bendradarbis A. Kriaučiūnas, kurio VieŅybės 25-erių metų sukaktį paminėti skirta eilėraščių pradžia dedama šio rašinio pradžioje.

Apie Išėivių Draugo mirtį kelis kartus buvo užsiminta ir kito Didžiosios Britanijos lietuvių laikraščio—Europos Lietuvis skiltyse. Ten šiuo reikalu sakoma:

Nukelta į 3 psl.

Eskizas Lietuvos pašto ženklui.

KOLUMBIJOS SOSTINĖJE SKAMBĖJO LIETUVOS LAISVĖS VARPAS . . .

Specialus pranešimas

Kolumbijos sostinės Bogotos Lietuvių B-nės Moterų draugijos iniciatyva Vasario 16-osios minėjimas vyko atokiai nuo miesto, gražioj aplinkumoj, puošniose klubo patalpose.

Iškilmės prasidėjo mišiomis 11 val. ryto. Jas atnašavo prof. kun. Vytautas Mankeliūnas. Daug gėlių, kurias parūpino moterys veikėjos, puošė laikiną altorių. Pamokslas buvo pritaikytas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventės tema.

Po pamokslu buvo paskaita apie pirmąjį lietuvių kalba laikraštį Aušrą. Įdomiai skaitė Juozas Zarranka.

Po pertraukos buvo rodomi filmai iš Amerikos lietuvių veiklos ir nepriklausomosios Lietuvos vaizdai.

Filmus atsivežė Kazys ir Ona Matuzai iš Richmond Hill, N. Y. Tuo metu jie ruošėsi aplankyti ir savo pažįstamus. Ta proga jie

surišo ir savo viešnagė su Vasario 16-osios minėjimu.

Per filmų rodymą dalyviai pasijuto nukelti nepriklausomon Lietuvon, kurią daugeliui teko palikti pačiais klestėjimo metais.

Filmų turinys apėmė gamtos vaizdus: vasarą ir žiemą, Lietuvos miestus, įvairius minėjimus, šventes, net ir jaunimo sporto olimpiadą.

Prie bendrų vaizdų dar buvo prijungtas filmas ir Vasario 16-osios proga—1938 m. iškilmės Kaune. Buvo rodomos minios žmonių prie Vytauto Didžiojo muziejaus, įvairių valstybių atstovai, invalidų orkestrui grojant vainikų padėjimas prie nežinomojo kareivio kapo. Muziejaus bokšte sutrimitavus trimitininkui, sujudėjo ir suskambo Lietuvos Laisvės Varpas, palydimas Lietuvos himno garsų. Po to buvo rodomas Lietuvos kariuomenės paradas ir visuomenės eisena į prezidentūrą. Vaizdai ir garsai visus giliai jaudino.

Nukelta į 3 psl.

BALTIMORĖS RADIO VALANDOS 35 M. SUKAKTIS

Siemet sausio 11 d. suėjo 35 metai, kai Baltimorės lietuviai džiaugiasi lietuviška radijo valanda. Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 10-11 val. ryto per WITH radijo stotį 1230 AM banga. Šiai "Lithuanian Melody Time" vadovauja Albertas J. Juškus ir Kęstutis J. Laskauskas.

Sausio 9 d. jubiliejaus proga sukaktuvinius sveikino Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus pirmininkas Vladas Bačanauskas, pats daug kartų kalbėjęs per tą radiją. Jis aukštai vertino programos nuopelnus.

Baltimorės Lietuvių Pensininkų Klubo pasveikino to klubo narys Kazys Vasiliauskas, pasidžiaugdamas programos turiniu, nukeliančiu klausytojus mintimis į numylėtąją Lietuvą.

Kęstutis Laskauskas perskaitė šv. Alfonso parapijos klebono kun. Antano Dranginio sveikinimą, kuriame buvo linkima radijo programos vedėjams ir toliau sėkmingai dirbuotis.

Sekantį sekmadienį, sausio 16 d. jubiliejaus proga sveikinimą atsiuntė prof. Juozas Žilevičius, džiaugdamasis ligšioline vedėjo ištverme ir linkėdamas jos ateityje.

Sausio 23 d. Kęstutis Laskauskas perskaitė Galinos ir Algirdo Leonų sveikinimą. Leonai, vieni pirmųjų Baltimorėje įsikūrusių tremtinių, radijo programai daug talkino. Ypač Galina, kuri yra žymi pianistė.

Jai teko atlikti visą pirmosios programos muzikinę dalį, skambinant pianinu radiofone.

Ilgus metus begyvendami Baltimorėje, jiedu taip susigyveno su radijo valandėle, kad ir dabar, išsikėle iš Maryland, per ją palaiko ryšį su baltimoriečiais. Jiedu priminė ir Ruzgą, su kuriuo tą radijo darbą Albertas Juškus prieš 35 m. pradėjo.

Sukakties proga prisiminė ir Amerikos futbolo sporto pasaulyje

iškilusi žvaigždė—Lietuvis Johny Unitas—Jonas Jonaitis.

Jis kiekvieną sekmadienį programą pradeda ir angliškai ją pristato. Didžiuojasi, kad Lietuva yra jo tėvų ir protėvių žemė; primena, kad dabar ji kenčia už geležinės uždangos; pristato abu programos vedėjus: Albertą Jušką ir Kęstutį Laskauską, kurie ir toliau vadovauja programai.

Ši radijo valanda yra Baltimorės lietuvių pasididžiavimas. Kad ji dar gyvuotų ilgus metus! Vosilkėlė

Pasiuntinybės remontui dar reikia \$25,000

Lietuvos Pasiuntinybės remontui iki 1983 m. vasario 15 d. suaukota \$94,979.04. Pagal architektų apskaičiavimą, remonto būtiniausiems darbams reikia \$120,000, todėl komitetas nutarė rinkliavą dar tęsti iki 1983 metų gegužės 1 dienos, tikintis surinkti trūkstamą \$25,000 sumą.

Komiteto centrinė vajeus komisija, posėdyje 1983 m. vasario 15 d. ALTo patalpose, Chicagoje, pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. Jonas Talandis, vicepirmininkai—inž. Grožvydas Lazauskas ir dr. Jonas Valaitis, sekr.—Juozas Ivanauskas ir narė Kazimiera Leonaitienė,—kreipsis į Amerikos lietuvių visuomenę, kad šią reikalingą sumą aukomis sutelktų ir prisidėtų prie Nepriklausomos Lietuvos turto išsaugojimo.

Papildomas aukas siūsti Pasiuntinybės adresu: Lithuanian Legation, 2622 Sixteenth Street, N.W., Washington, D. C. 20009.

Vajeus komitetas planuose užsibrėžęs šaukti Amerikos Lietuvių organizacijų atstovų konferenciją Chicagoje. Apie tai organizacijos bus atskirai painformuotos. Kiekvieno lietuvių pareiga—prisidėti išlaikyti Amerikos sostinėje Nepriklausomos Lietuvos nuosavybę.

Gertrūda ir Povilas P. Dargis pamini 50 m., kai vadovauja Lietuvių Radijo programai Pittsburgh, Pa. iš stoties WPIT—730 kc. sekmadieniais nuo 12:30 iki 1 v. p. p. Visais reikalais kreiptis 2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. 15243. Tel. [412] 221-4177. Programos girdimos vakarinėje Pennsylvania, W. Virginia ir Ohio.

LIETUVIAI SU BUVUSIU PREZIDENTU G. FORD

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas Washington dr. Jonas Genys ir Detroito Lietuvių Tarybos pirmininkas adv. Raymondas Sakis vasario 10 d. oficialiai susitiko su buv. JAV prezidentu Gerald Fordu Ann Arbor, Michigan. Fordo bibliotekoje, Michigano Universite, prez. Fordas priėmė Jungtinio Pabaltiečių Komiteto, "Baltic Freedom Award". Toks atžymėjimas įteiktas jau septyniems Amerikos žymiesiems žmonėms, kurie padėjo kelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalą.

Atžymėjimo įteikimo iškilnėse taip pat dalyvavo latvių ir estų atstovai. Kalbėta įvairiais Baltijos kraštų reikalais.

Prez. Ford apgailestavo, kad sovietai nesilaiko Helsinkio susitarimų; pareiškė, kad praityje ir dabar jis rėmė ir teberemia Baltijos žmonių teises į laisvę ir nepriklausomybę.

Dr. Genys prez. Fordui padėkojo už jo intervenciją išlaisvinti Simą Kudirką. Čia Fordas priminė, kad jis Kudirkos klausimą iškėlė asmeniškai pačiam Brežnevui, kai buvo jų konferencija Vladivostoke. Sako, jam malonu žinoti, kad šis taurus lietuvis buvo išleistas atvykti į JAV.

Vasario 9 ir 10 d. Ann Arbore, Mich. Fordo Bibliotekoje vyko vadinama "Domestic Policy Association" konferencija. Šalia buv. prez. Ford dalyvavo buv. prez. Jimmy Carter ir daug kitų žymių Amerikos žmonių.

Dr. Genys ir čia turėjo proga dalyvauti posėdžių salėje ir sekti abiejų buvusių prezidentų kalbas. Jie kalbėjo ir elgėsi, kaip seni geri draugai, nors skirtingų partijų. Abu rūpinosi Amerikos saugumu ir bedarbių didėjimu. Abu nusiskun-

dė, kad spauda dažnai netiksliai informuoja.

Abu buvę prezidentai atrodo pailsėję. Tačiau prez. Ford turėjo ramsčius. Jam padaryta kelio operacija Ann Arboro liginėje; jis buvo susižeidęs, žaisdamas futbolo.

Fordo biblioteka puošni. Joje daug istorinių dokumentų, kuriais galės pasinaudoti studentai ir visuomenė.

Lietuviams svarbu turėti tokių žymų visuomenininką lietuvių tautos draugu.

Baltijos laisvės atžymėjimas skirtas ir buv. prez. J. Carteriui, bet jam ši žymenį teks įteikti kitoje vietoje ir kita proga.

REPORTAŽAS APIE LIETUVĄ MONTREAL, QUE., KANADOS DIENORAŠTYJE

Dienraštis La Presse 1983 m. vasario 5 d. laidoje, turistiniame skyriuje išspausdino Denis Dion reportažą apie Lietuvą: "Lituanie: on tient au patrimoine architectural".

Autorius gėrisi Lietuvos pajūriu, jos mineralinėmis gydyklomis, kuriomis naudojasi daugybė kaimyninių kraštų turistų. Jis rašo, kad Lietuva esanti gana sena šalis, pirmą kartą kronikininkų minima 1009 m.

Autorius pagrindinį dėmesį kreipia į architektūrą, į senovės paminklų apsaugą.

Prie reportažo pridėta didelė kauniško restorano "Gildija" nuotrauka.

Kanados žemės ūkio ministerijos laikraštis Tableau 1983 m. sausio mėnesio laidos pirmajame puslapyje išspausdino plačią informaciją apie Montrealyje gyvenantį dr. Petrą Lukoševičių, kaip specialistą, pasižymėjusį tyrimų srityje.

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

Baltimorės Lietuvių radijo valandos vedėjai WITH radio stoty. Iš k. į d.: Kęstutis J. Laskauskas ir Albertas J. Juškus.

„... leiskite pareikšti tvirtą įsitikinimą, kad jūs ir ateityje visa savo kūryba... paliudysite, jog lietuvių tarybinės kultūros ugdytojams nieko nėra brangesnio už komunistų partijos ir liaudies interesus.“

L. Šepetys

Kokie buvo 1982-ieji

Praėjusieji metai Lietuvai buvo įtempto darbo, ribotų atsiekimų ir suveržtų diržų metai. Nors ir pramonė, ir žemės ūkis padidino gamybą beveik visose šakose, toliau buvo jaučiamas kai kurių produktų chroniškas trūkumas.

Sumažėjo daržovių gamyba, padidėjo bulvių ir grūdų. Pastarųjų buvo prikulta 2,817,6 tūkstančiai tonų, puse milijono tonų daugiau nei pernai. Gyvulių skaičius ūkiuose nežymiai padidėjo: galvijų—iki 2,366.7 tūkstančių, kiaulių—iki 2,631.2 tūkstančio ir avių bei ožkų—iki 94 tūkstančių (nuo 76 tūkst. prieš metus). Vidutiniškai iš vienos karvės buvo primelžiama beveik trys tonos pieno per metus, o viena dedeklė vidutiniškai padėjo 263 kiaušinius—iš viso virš milijardo.

Vartojamųjų prekių pramonė šlubavo, kaip paprastai, o vidutinė pramonė paaugo mažiau negu praeityje. Elektros energijos buvo pagaminta 12427 milijonai kilovatvalandžių ir buvo tęsiama Ignalinos atominės elektrinės statyba. Sumažėjo darbo našumo augimas, svarbus rodiklis ekonomikoje, kai negalima žymiai padidinti nei darbuotojų skaičiaus, nei kapitalinių indėlių.

Naujasis Kremliaus vadovas Andropovas kreipia ypatingą dėmesį į transporto išvystymą. Lietuvoje pernai geležinkeliu buvo pervežta 18.7 milijardo tonkilometrų. Tonkilometris yra viena tona, nuvežta vieną kilometrą. Lietuvos civilinė aviacija tuo tarpu pervežė daugiau kaip 705 tūkstančius keleivių, beveik 140 tūkstančių daugiau negu prieš penkerius metus.

Daugėja lietuvių

Šių metų sausio 1 d. Lietuvoje gyveno 3,503,800 žmonių, 30 tūkstančių daugiau negu pernai ir beveik 270 tūkstančių daugiau negu prieš 10 m. Iš prieš kelius metus buvusio gyventojų surašymo žinoma, kad maždaug 80% Lietuvos gyventojų yra lietuviai.

Dabartinė Lietuva labai didžiujasi savo mokslu ir švietimu. Statistika skelbia, kad įvairiais būdais ten pernai mokėsi 1.3 milijono žmonių. Į šį skaičių įeina neakivaizdininkai, kurie mokosi neatsitraukdami nuo gamybos, ir vakarinių mokyklų moksleiviai bei studentai. Vidurinį mokslą, taigi „gimnaziją“, praeitais metais baigė kone 50 tūkstančių abiturientų. Dirbančiųjų su aukštuoju mokslu Lietuvoje yra 171 tūkstantis specialistų, iš jų daugiau kaip 14 tūkstančių gydytojų. Tūkstančiui žmonių tenka daugiau nei keturi gydytojai. Tam pačiam skaičiui žmonių yra daugiau kaip 12 lovų ligoninėse.

Visame liaudies ūkyje 1982 m. dirbo vienas milijonas ir 741 tūks-

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

Rašytojas Juozas Baltušis, „Sakmės apie Južą“ ir kitų knygų autorius, susitinka su savo raštų skaitytojais ir jiems duoda autografus.

tantis darbuotojų, iš jų 232 tūkstančiai kolūkiuose. Tarybinių ūkių darbininkai į šį skaičių neįeina, nes jie laikomi „tarnautojais“. Pensijas ir pašalpas Lietuvoje gauna 710 tūkstančių žmonių, iš jų 231 tūkstantis kolūkiečių. Vidutinis ne kolūkiuose dirbančiųjų darbininkų ir tarnautojų atlyginimas oficialiais duomenimis buvo 174 rubliai į mėnesį. Prieš dešimt metų buvo 128 rb. Ne visas šis prieaugis yra realiosios pajamos, nes ir ten yra infliacija.

Kultūrininkų sąskrydis

Po aštuonerių metų pertraukos, sausio pabaigoje Vilniuje įvyko III Kultūros darbuotojų suvažiavimas. Pagrindines kalbas pasakė Kultūros ministras J. Bielinis ir kultūros politrukas, kompartijos centro komiteto sekretorius L. Šepetys.

Pirmasis daugiau nušvietė kultūros vystymąsi tarp dviejų suvažiavimų, o antrasis nustatė ir patikslino partijos liniją kultūros darbuotojų atžvilgiu.

— Ne paslaptis, kad ne visi kultūrinės sferos darbuotojai pateisina savo vardą bei pakelia didžią atsakomybės našta,—griaudė nuo tribūnos Šepetys.

— Mums ypač stinga šiuolaikinio pozityvaus herojaus,—pritarė Šepečiui Bielinis.

Pastarasis kritikavo poetus už vis dar dažnai pasitaikančius „banalius, lėkšto turinio eilėraščius“; teatrą už tai, kad „nemaža dalis naujų veikalų nesukelia nei žiūrovų, nei kritikos entuziazmo“; muziką, nes „gana dažnai diskotekose skamba menkavertė Vakarų pasaulio masinės kultūros produkcija“ ir kultūros namus kaimuose, kur „tarpsta vidutinybė“.

Bet pagyros viršijo kritiką, ypač knygų leidyboje.

— Svarbiausias žmogaus dvasiinio turtėjimo šaltinis buvo, yra ir bus knyga,—kategoriskai tvirtino Bielinis, lyg negirdėjęs apie vakarietiškas McLuhano teorijas.

Jis ypatingam dėmesiui iškėlė J. Avyžiaus „Sodybų tuštėjimo metą“, V. Bubnio „Nesėtų rugių žydėjimą“ ir „Pilnaties valandą“ bei J. Baltušio „Sakmę apie Južą“, kurią neseniai teigiamai nagrinėjo ir A. Liulevičienė Chicagos Jaunimo centre. Taip pat ir J. Mikelinsko romanas „Kur lygūs laukai“, aprašantis nepriklausomos Lietuvos kaimą, susilaukė palankaus žodžio.

Šepetys, kaip pridera geram „parteičui“, pabrėžė „aštrėjančią ideologinę kovą“ ir „lietuvių tarybinę kultūrą, socialistinę savo turinį ir nacionalinę savo formą. Jis tiek išismagino, jog teigė, kad prie šios, neva „tarybinės“ kultūros, dabar „glaudžiasi, prašydami priimti savo sukurtus darbus, ir tie užsienio tautiečiai menininkai, kurie ne taip seniai gal ir abejojo mūsų kelio istoriniu teisingumu“.

Kad tu, gude, nesulauktum

Ne Šepečiui viešai pripažinti, kad išėiviai menininkai ieško ryšio su savo kraštu ne dėl rusų jam primesto „istorinio kelio“, bet nežiūrįnt jo. Tie „istoriniai keliai“ praeina kaip tūkstantmečiai reichai ir kaip šepečiai, o tauta ir jos kūryba lieka natūraliame ryšyje.

Šepetys nesigėdydamas piršo rusų ir kitų tautų kūrinius į lietuvišką repertuarą ir neigė religijos vaidmenį lietuvių kultūroje. Jis taip pat kėlė tokios propagandinės įstaigos, kaip Respublikinė tradicijų taryba, reikšmę, aiškindamas, kad „už naujų ‘stebuklingų’ vietų reklamos, už pasitaikančio gaudų ir apkalbų šantažo, už besaikio girtavimo ir miesčioniškumo faktų dažnai slypi ne

tik paprastas nekultūringumas, bet ir jaučiama ideologinio priešo ranka“. Dėl girtavimo kaltas „ideologinis priešas“!

— Todėl negalime leisti, kad nevaržomai plistų Vakarų vienodai įkyriai brukamas ir demoralizuojantis modernizmo poveikis ir žemo lygio vadinamoji masinė kultūra, neleistina, kad ji virstų ir mūsų mada,—kalbėjo šis kultūros administratorius.

Suvažiavimas baigėsi, dalyviai išsiskirstė namo ir, nėra abejonės, kad atsargesnieji, kurių dauguma, įsidės „činovnikų“ žodžius galvon. Tuo tarpu „liaudis“, jaunimas ir toliau mokės mėnesio uždarbį už dekadentinius džinsus ir rako plokšteles.

O to jaunimo, pasirodo, ir ten visokio yra. Tiesos korespondentė Z. Šiulienė neseniai papasakojo apie muštynes per kaimo šokių vakarus, kurie ten labai madoje ir dar vadinami „diskotekomis“, kurias Bielinis ir Šepetys taip kritikavo.

Raunasi kaip kadaise

Neseniai į vieną tokią vakarą Simne, prie Alytaus, išiveržė 20 vaikinių iš kaimyninės Krosnos, užgesino šviesas ir ėmė tvoti patamsyį lazdom, kur pakliuvo. Po šio mušio penki šokėjai buvo nugabenti į Alytaus ligoninę. Kultūros namų direktorė gydėsi net keturis mėnesius.

Pripasakojo korespondentė ir daugiau panašių atsitikimų su išvada, kad „Beveik kiekvienuose šokiuose juk kažkas atsitinka“. Vien Kaune pernai per šokius buvo milicijos užregistruota 190 chuliganizmo atvejų. Papasakojo, kaip Ukmergės kultūros namuose du vaikinai atsinešė dėžutę su heksachloranu, kuri naudoja tvartams ir sandėliams dezinfekuoti. Pilnoje salėje heksachloraną uždegė, pasklido troškūs dūmai ir kilo sąmyšis šokančiųjų tarpe. Kartais pasilinksminimas baigiasi nuplėšta ausim, išmušta akim, ar kitokiu kūno sužalojimu. Žinoma, ten kaltininkų niekas neglosto ir neteisina, o duoda po porą metukų, bet senos tradicijos greitai nemiršta.

Muštynės dar nieko. Bet, va, tarp nepilnamečių atsiranda ir stambesnių nusikaltėlių. Neseniai Šiauliuose, Lieporių ir Dainų mikrorajonuose, buvo įvykdyta 13 apipėšimų. Paskutinis skaičius buvo nelaimingas R. Vilimui, D. Stankūnui, S. Tamuliui ir V. Stasiūnui, kurie pateko į milicijos rankas už aukso, krištolo ir pinigų plėšimą iš į darbą išėjusių žmonių butų.

Ir nors tokių grėsmingų nusikaltimų Lietuvoje ne tiek jau daug, bet už tai įstaigų, įmonių ir ūkių turto vogimas bei kyšininkavimas ten kasdieninis ir visuotinis, kiek galima spręsti iš spaudos ir žmonių pasakojimų. Deja, nusikaltimų statistika neskelbiama, kas taip pat leidžia spėti, jog reikalai ne kokie. Vien „kapitalizmo atgyvenomis“ dabar to nei paaiškinsi, nei užtušiosi.

LIETUVIAI CHICAGOJE

GAUSŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAI

Ir šiomet, kaip ir ankstesniais metais, Chicagoje ir apylinkėse netrūko Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimų. Galima sakyti, jų buvo net per daug. Pavyzdžiui, jau dabar gerokai praretėjusi Cicero lietuvių kolonija surengė net du minėjimus, du sekmadienius iš eilės. Nedaryta iš meilės savo kraštui, bet tik smulkių asmeniškumų puoselėjimui, kas Ciceroje dedasi, deja, jau ne pirmi metai.

Pirmąjį šių minėjimų Cicero surengė Cicero ALTo skyrius vasario 13 d. šv. Antano salėje. ALTo skyrius, o taip pat antrieji minėjimai atsirado po to, kuomet maža grupelė tautiečių atsiskyrė nuo reguliariosios Bendruomenės ir įsteigė savąją, — "registruotąją". Kadangi Nepriklausomybės šventei rengti prireikė ALTo skyriaus, tie atskilėliai įsteigė ir toki.

Tai tokia trumpa Cicero lietuvių dviejų minėjimų istorija, kuria, žinoma, būtų geriau užmiršti, tačiau tai primenama, norint parodyti, kad mūsų tautiečiai net ir "patriotizmo" vardu padaro "nepatriotiškų" veiksmų. Jeigu jau net Nepriklausomybės šventės proga negalima sueiti po vienu stogu, tai ką jau bekalbėti apie kitus renginius?

Vasario 12 d. buvo pakelta Lietuvos vėliava prie Cicero miesto rūmų, kur buvo ir programėlė. Vasario 20 d. toje pačioje vietoje minėjimą surengė LB Cicero apyl. valdyba.

Reikia pažymėti, jog abiejuose minėjimuose žmonių buvo vidutiniškai (pirmame kiek mažiau), nes čia pastebėtas "varžybinis" elementas ir nė viena pusė stengėsi "nepasiduoti" ir kuo geriau "pasirodyti".

Toks aspektas neturi nieko bendro su Lietuvos laisvinimu bei kitomis kilniomis idėjomis (o tokias idėjas jau dalis mūsų tautiečių seniai praradę).

Tą pačią dieną, kada Cicero altininkai turėjo savo minėjimą, Chicagos altininkai—Chicagos Lietuvių Taryba buvo surengusi minėjimą, kuris jau nuo senų dienų laikomas pagrindiniu minėjimu Chicagoje. Jis sutraukė beveik pilną Marijos aukšt. mokyklos salės apatinę dalį. Čia, kaip jau įprasta, buvo tokių minėjimų trafaretinė dalis: vėliavų įnešimas, invokacijos bei Nepriklausomybės akto skaitymai. Netrūko ir įvairių kalbėtojų bei sveikintojų, tačiau gerai, kad jų žodžiai nebuvo ilgi, tad dalyviams jie įgristi nespėjo.

Kalbeles pasakė kongresmanas R. Durbin (jo motina lietuvė). Jis prisiminė savo kelionę į Lietuvą.

Taip pat sveikino ir kitas kongresmanas—M. Russo ir pora kitų amerikiečių pareigūnų, taip pat ir Illinois valstijos Senato narys lietuvis Frank Savickas.

Pirmąjį pasirodymą kaip Lietuvos gen. konsulato vicekonsulė turėjo M. Kraučūnienė. Sveikino ALTo pirm. dr. K. Šidlauskas, latvių, estų bei ukrainių atstovai.

Kiek ilgesnę kalbą pasakė iš už Geležinės uždangos į Chicago neseniai gyventi atsikėlęs dr. Antanas Pranckevičius, kuris, kaip ir anksčiau buvusiuose jo keliuose pasirodymuose, išvalgiai perdavė savo mintis.

Jo paskaita šiame minėjime ir buvo pats vertingiausias programos punktas.

Minėjimą atidarė ir jam vadovavo Chicagos Lietuvių Tarybos dabartinis pirm. V. Semaška.

Po pertraukos vyko ir meninė dalis. Joje pasirodė kelios tautinių šokių grupės bei Vyčių choras, kuriam vadovavo muz. F. Strolia. Ši dalis pavyko sklandžiausiai ir publikos nenuvargino.

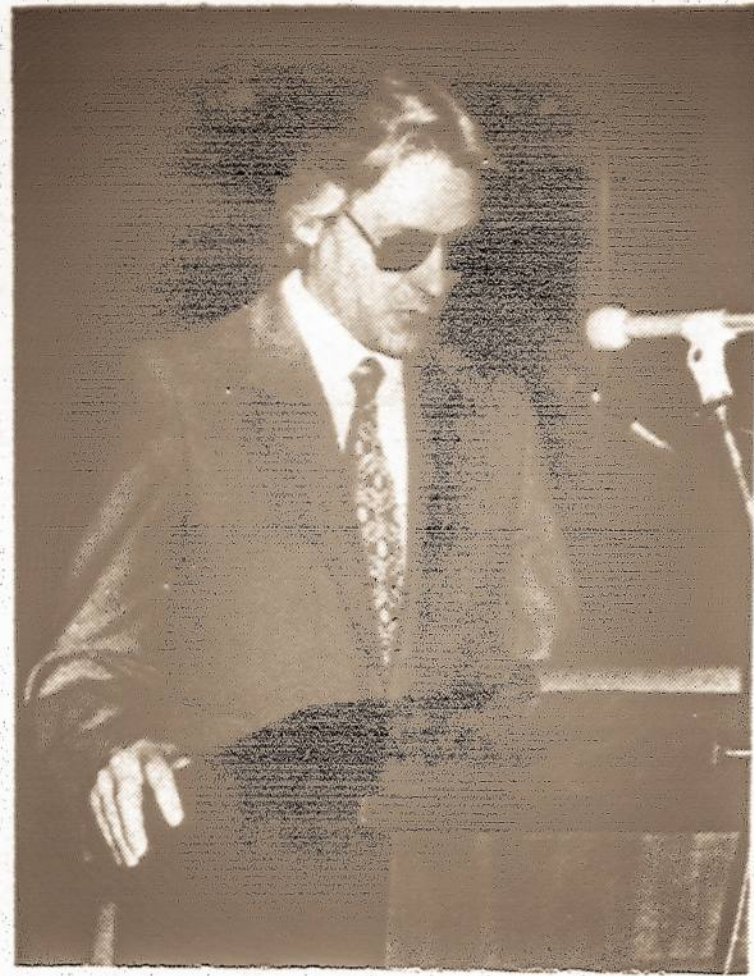
Marija Krauchūnienė, Lietuvos garbės vicekonsulė Chicagoje, kalba per pagrindinį Vasario 16-osios minėjimą Marijos aukštesniosios mokyklos salėje Chicagoje.

Nuotr. M. Nagio

KITI MINĖJIMAI

Be minėtųjų, savo minėjimus surengė ir Lemonto LB apylinkės valdyba, o taip pat ir Brighton parko LB apylinkė. Vasario 20 d. Lietuvos Vyčiai suruošė tradicinį "Lietuvos atsiminimų" pokylį Martiniuko salėje.

Dar paminėtini ir jaunimui spe-

Dr. Antanas Pranckevičius sako pagrindinę kalbą didžiajame Vasario 16-osios minėjime Marijos aukštesniosios mokyklos salėje vasario 13 d. Ši minėjimą surengė Chicagos Lietuvių Taryba. Nuotr. M. Nagio

cialiai surengtasis minėjimas įvykęs pačią Vasario 16-ąją Jaunimo Centre. Į šį minėjimą susirinko pilna Jaunimo Centro kavinė. Jame ir programą atliko išskirtinai tik jaunimas—nuo pačių "pipirų" iki neseniai studijas baigusiuju. Žinoma, čia kai kurie programos atlikėjai buvo gana silpnoki. Gal reikėjo padaryti geresnę atranką. Geriausią išpūdį padarė iš Lietuvos neseniai atvykusi 16 metų jaunuolė Viktorija Pranckevičiūtė, kuri nušvietė Vasario 16-osios prisiminimus Lietuvoje.

E. Šulaitis

MAŽLIETUVIŲ RENGINYS

Tradicionis šuipinys, suruoštas Mažosios Lietuvos Moterų Draugijos, įvyko vasario 15 d. Prisikėlimo par. salėje. Pradžioje kalbėjo pirmininkė G. Baltaduonienė. Vėliau pakvietė svečią A. Lymantą iš Montrealio pasidalinti mintimis apie mažlietuvių šuipinį.

Kun. P. Dilys sukalbėjo maldą. Dalyviai skaniai pagamintu šuipiniu vaišinosi, prisimindami Donelaičio laikus.

H. Lasienė paskaitė keletą ištraukų iš Donelaičio Metų. Programos pranešėja Kristina Dambaraitė paskaitė keletą kitų autorių eilėraščių.

Sveikino ir padėjojo KLB pirm. J. Kuraitė-Lasienė. Tada vyrų choras Aras, vadovaujamas V. Verikaičio, akompanuojamas J. Govėdo, padainavo.

KAPITONO ANDRIAUS EIVOS PASIRODYMAS

Į "didįjį" minėjimą pretendavo ir LB Vid. Apygardos valdybos surengtasis, įvykęs vasario 20 d. Jaunimo Centre. Čia žmonių sugužėjo gan daug, nes, kaip atrodo, daugelį patraukė Chicagoje nematytas ir negirdėtas JAV kariuomenės atsargos kapitonas Andrius Eiva, kuris yra nekartą lankęsis Pakistane ir susitikęs su Afganistano laisvės kovotojais.

Šis 34-erių metų amžiaus vyras gimęs Vokietijoje, užaugęs Brockton, Mass., baigęs West Point karo akademiją, palyginti gana gera lietuvių kalba aiškino partizaninį judėjimą Afganistane, prisiminė ir pokarinius Lietuvos partizanus.

Jo nuomone, Amerikos valdžia nenorėjusi pagelbėti Lietuvos partizanams, bet tik stengėsi gauti daugiau informacijų, todėl ir ten siuntusi apmokytus žmones iš Vakarų. Jis teigė, jog ir dabar Afganistanui teikiama Amerikos parama tėra ribota, neatsiekianti tikslo.

Jis papasakojo atsitikimą, kuomet jam teko matyti partizanams skirtus ginklus bei amuniciją, kuriais jie negalėjo pasinaudoti (pavyzdžiui minos be saugiklių, šoviniai, kurie nesprogsta ir pan.). Ta prasme jis liūdnai nuteikė tuos klausytojus, kurie galvojo, kad Amerikos parama Afganistano partizanams yra efektinga ir apčiuopiama.

Čia kitą kalbą, grynai Nepriklausomybės šventės tematika, pasakė visuomenininkas dr. Petras Kisielius, artėjančio Pasaulio Lietuvių Seimo rengimo komiteto pirmininkas. Jis kalbėjo aiškiai ir kondensuotai. Per nepilną pusvalandį pasakė gana daug, nors ypatingų atradimų ir nepadare. Atidaromąjį žodį dar tarė LB Vid. Vakarų apyg. pirm. Kazys Laukaitis.

Meninėje minėjimo dalyje jaunatviškų tautinių šokių sušoko Lemonto tautinių šokių grupė Spindulys ir Lietuvių Operos naujai suorganizuotasis jaunimo choras. Jam dirigavo E. Sakadolskienė. Šis buvo pirmasis to choro viešas pasirodymas. Chorui priklauso arti 50 asmenų. Jis ruošiasi dalyvauti artėjančioje Dainų šventėje Chicagoje.

Dalis publikos Vasario 16-osios minėjime Chicagos Marijos aukšt. mokykloje vasario 13-ąją d. Pirmos eilės viduryje šalia pagrindinio kalbėtojo dr. Antano

Pranckevičiaus, kuris neseniai atvyko iš už geležinės uždangos, sėdi taip pat iš ten atvykusios—jo žmona Liudmila ir dukra Viktorija. M. Nagio nuotrauka

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

LIETUVOS ATSTOVO DR. BAČKIO KALBA Į LIETUVĄ VASARIO 16 PROGA

Brangus Tautiečiai,

Šiandien prisimename, kad Lietuvos Taryba, vykdydama Lietuvių Tautos valią būti laisva ir nepriklausoma, 1918 m. vasario 16 dieną Vilniuje nutarė:

“Lietuvos Taryba, kaip vienintelė Lietuvių Tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir Lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu 1917 m. rugsėjo 18-23 d., skelbia atstauti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.”

Tą Aktą 1920 m. gegužės 15 d. vienu balsu patvirtino laisvai išrinktasis Lietuvos Steigiamasis Seimas. Atstatytą Lietuvos valstybę nepriklausomybę pripažino tarptautinė valstybių bendruomenė ir taip pat Sovietų Rusija, kuri 1920 m. liepos 12 d. Maskvoje su Lietuva pasirašyta taikos sutartimi taip užsiangažavo:

— “pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.”

Lietuvos valstybės atsistatymas ir jos išjungimas į laisvų valstybių bendruomenę šiame šimtmetyje yra reikšmingiausias Lietuvių Tautai istorinis įvykis. Nepriklausomybės laikotarpis reikšmingas mūsų tautai, nes tuo laikotarpiu Lietuvoje buvo pasiekti dideli laimėjimai.

Antrojo pasaulinio karo metu Lietuvos valstybė tapo Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos šamokso auka. Sovietų Sąjunga 1940 m. birželio 15 d. Lietuvą okupavo ir jėga bei klasta rugpjūčio 3 d. ją įjungė į Sovietų Sąjungą, sulaužydama visas su Lietuva pasirašytas sutartis ir kitus tarptautinius išpareigojimus. Tai įvykus, vieninteliais teisėtai Lietuvos valstybės pareigūnais teliko jos diplomatiniai atstovai užsieniuose. Jie pateikė protestus prieš lietuvių tautos valios klastojimą vyriausybės, prie kurių buvo akredituoti, pasmerkė Sovietų agresiją prieš Lietuvą ir jos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą.

Šią progą noriu pridurti, kad Lietuvos Diplomatine Tarnyba dideliu pareigingumu nuo 1940 metų gynė ir tebegina Lietuvių Tautos teises ir aspiracijas, sielojasi, kad Lietuvos valstybės de jure egzistavimas būtų išlaikytas ir Lietuvos atstovavimo tęstinumas būtų užtikrintas. Tuo reikalu LDT veikia diplomatinėje praktikoje priimta tvarka. Tuo klausimu LDT ir dabar tebesirūpina ir yra padarę žygių, kad Lietuvos atstovavimas JAV-se būtų užtikrintas. Tai pažymiu minint Vasario 16-ąją, kada laisvojo pasaulio lietuviai pareiškia, jog Lietuvių Tauta niekad nesutiks su Lietuvos pavergimu ir kad Vasario 16 Dienos Aktas yra mūsų tautos apsisprendimas laisvam ir nepriklausomam gyvenimui, nes

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

valstybinė nepriklausomybė yra mūsų tautos gyvybinė sąlyga.

Visi gėrimės mūsų tautiečių pavergtoje tėvynėje ryžtingu priešnimusi okupantui, lenkiame jiems galvas, pagerbdami mūsų tautos atgimimo patriarchus, Vasario 16 Dienos Akto signatarus, žuvusius Lietuvos laisvės kovose, tremtinius kalinius ir kovojančiuosius dėl pagrindinių žmogaus teisių, tikėjimo ir sąžinės laisvės.

Esame dėkingi, kad JAV vyriausybė 1940 m. liepos 23 d. pasmerkė nelegalų Sovietų Sąjungos veiksmą. JAV vyriausybės politika nepripažinti prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą yra tvirtai pakartojama per eilę metų pareiškimais, patvirtinančiais Lietuvos valstybės juridinę egzistenciją. Tą Amerikos politiką remia JAV Kongresas stipriomis rezoliucijomis, patvirtinančiomis amerikiečių solidarumą su mūsų tautinėmis aspiracijomis.

Ta prasme paminėtina JAV Atstovų Rūmuose 1983 m. vasario 2 d. ir Senate vasario 3 d. priimtoji Jungtinė Atstovų Rūmų Rezoliucija 60-ji, kuria nutarta, kad Prezidentas paskelbtų proklamaciją, atžyminčią 1983 m. Vasario 16 Dieną “Lietuvos Nepriklausomybės Dieną” ir paskatintų JAV gyventojus tą dieną švęsti atitinkamomis iškilmėmis ir veikla.

Tuo yra atkreipiamas Kremliaus dėmesys į tai, kad visos tautos turi teisę laisvai ir nepriklausomai nuo kitų gyventi, kad laikas neįteisina Sovietų okupacijos ir pretenzijų į Lietuvą, primenant Maskvai žmogaus teisių laužymus, žiaurios prie-

spaudos ir gyvenimo kontrolės santvarką Lietuvoje bei Sovietų Sąjungos prasižengimus tarptautiniams išpareigojimams. Tuo taip pat parodoma Sovietų Sąjungai, kad pasauliui yra žinoma, kaip ji lietuvius traktuoja, kaip jie yra grasinami ir bauginami bei įkalinami, jei nepaklūsta nelegaliems Sovietų žygiams.

Tvirta JAV laikysena yra kitų Vakarų valstybių remiama, nes ne kartą mes patiriame jų pareiškimus, kad jos Baltijos valstybių okupacijos nepripažįsta.

Reikia paminėti 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento priimtą Baltijos valstybių klausimu rezoliuciją bei Australijos Senate 1982 gruodžio 10 d. pareikštą pageidavimą, minint Žmogaus Teisių Pasaulinės Deklaracijos sukaktį, kad Australijos vyriausybė paveiktų į J. T. Generalinę Asamblėją, jog ji atkreiptų dėmesį į pavergtųjų Baltiečių balsą ir pripažintų šių anksčiau buvusių nepriklausomų valstybių teisę laisvai apsispręsti.

Visa tai rodo, kad Baltijos valstybių problema yra gyva ir ji nepamirštama.

JAV administracija 1983 m. vasario 8 d. paskelbė leidinį apie Žmogaus Teisių padėtį įvairiose valstybėse. Jame, pusl. 1045-1048, skirtuose specialiai Lietuvai, labai tiksliai nurodoma, kokia yra padėtis mūsų tėvynėje Lietuvoje žmogaus teisių, religijos, civilinių ir politinių teisių srityse bei iš viso kokia žiauri yra sovietinių įstaigų laikysena ir kontrolė.

Tame leidinyje pateikti duomenys apie etninę asimiliaciją, rusinimą, slavų įkurdinimą Lietuvoje,

patvirtina tai, ką pogrindžio spauda pavergtoje tėvynėje rašo. Cituoju ALMA MATER pirmame numeryje esamą tekstą:

“Sunkus dabar mūsų tautai laikotarpis, gal pats sunkiausias iš visų kada nors buvusių Lietuvos istorijoje. Gresia pavojus jau visos tautos egzistencijai. Nors dabar vykdoma ta pati carinės okupacijos politika, bet priemonės yra ne tik žiauresnės, bet žymiai rafinuotesnės.”

Toliau ALMA MATER rašoma: “Ar mes pakankamai padedame savo tautai sunkioje priespaudoje visais galimais būdais”, kada “daro ma viskas, kad dingtų Lietuva ne tik iš pasaulio žemėlapiu, bet ir iš pačių lietuvių sąmonės ir širdies”, ir kada “Tarybinė spauda visokiais būdais stengiasi ištrinti iš tautos atminties Vasario 16 Dienos datą”.

Tokiai padėčiai Lietuvoje esant ir žinant, ko mūsų pavergtieji tautiečiai nori, Vasario 16-osios šventė įpareigoja visus išėjusius dėti dar daugiau pastangų, kad būtų pasiektas mūsų visų tikslas—Laisva ir Nepriklausoma Lietuva.

Iškilus Vasario 16-osios minėjimas JAV Kongrese

JAV Senate Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas paminėtas Vasario 16 d. Pagrindinę kalbą pasakė sen. Charles Percy, primindamas dabartinę Lietuvos gyventojų priespaudą, išryškindamas lietuvių teisę į laisvę ir pabrėždamas Amerikos tvirtą nusistatymą dėl Lietuvos laisvės.

Iš Chicagos į minėjimą buvo nuvykę adv. A. Domanskis, stud. R. Tričytė, dr. L. Kriaučiūnas su dukterimi Jolita. Taip pat dalyvavo vietiniai: Gr. ir prof. D. Krivickai, dr. J. Genys, J. Laučka, J. Bobelis, A. Petrutis, M. Samatienė, A. Vaičiulaitis. Lietuvių delegacija dar pasistengė aplankyti keletą kongreso narių, pasikalbėti su lietuvių draugu E. Derwinskiu.

Atstovų Rūmuose minėjimas perkeltas į vasario 17 d. Minėjimas pradėtas kun. Antano Zakarausko invokacija, kur, prašant dangų globos JAV-bėms, buvo meldžiama laisvės Lietuvai ir kitoms priespaudos aukoms. Pagrindinę Lietuvai labai palankią kalbą pasakė kongr. Fr. Annunzio. Daug kongresmenų ir senatorių pareiškimuose kėlė Lietuvos laisvės klausimą.

PERSIKĖLĖ Į WASHINGTONĄ

Antanas Dundzila, laikraščių bendradarbis, ilgai dirbęs Chicagoje, sausio 23 d. išvyko į Washington, D. C., kur pradėjo savo profesinį darbą naujoje tarnyboje. A. Dundzila yra buvęs Skautų sąjungos pirmosios pirmininkas, Lietuvių Bibliotekos leidyklos vienas direktorių ir lietuviškų darbų darbuotojas.

Pasinaudodamas Fulbright stipendija, A. Dundzila prieš daugiau negu metus yra ilgesnį laiką viešėjęs Lietuvoje ir ten dėstęs aukštosiose mokyklose.

Valstybės Sekretoriaus Shultz sveikinimas

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 15, 1983

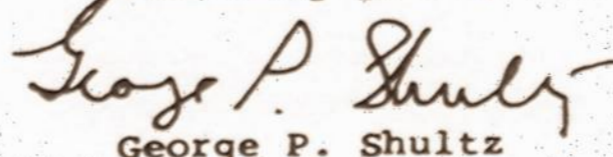
Dear Mr. Chargé d'Affaires:

On the occasion of the sixty-fifth anniversary of Lithuanian independence, I am privileged to convey to you and to the Lithuanian people the best wishes and hopes of the Government and people of the United States.

On February 16, 1918, the Lithuanian people proclaimed their independence from foreign domination and in the twenty-two years which followed devoted themselves to building a democratic nation on the shores of the Baltic Sea. But as history records, this noble achievement was tragically destroyed when the Soviet Union invaded and illegally annexed Lithuania in June, 1940.

The United States unequivocally condemned the Soviet annexation of Lithuania in 1940 and does so today. We do not recognize the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union. This Administration, as previous Administrations, honors your countrymen's struggle for freedom and remains determined that the memory of what happened in Lithuania over forty years ago shall not fade and that the wrongs done then will one day be righted.

Sincerely yours,

George P. Shultz

Dr. S.A. Backis,
Chargé d'Affaires of Lithuania,
Lithuanian Legation,
2622 16th Street, N.W.,
Washington, D.C.

VASARIO 16 MINĖJIMAS NEW YORKE

“Šiandien turime klausti ne ką VLIKas ar ALTas, bet—ką Tu padarei dėl Lietuvos”,—parafrazuodamas prezidento Kennedy žodžius jo inauguracinėje kalboje, pabrėžė pagrindinis kalbėtojas New Yorko lietuvių Vasario 16-osios minėjime. Juo buvo ALTo Informacijos direktorius žurnalistas kun. dr. Juozas Prunskis, iš Chicagos, kalbėjęs vasario 20 d. Kultūros židinyje Brooklyne, dalyvaujant apie trejetui šimtų lietuvių ir jų svečių amerikiečių.

Kalbėtojas, daugiau kaip 40 knygų autorius ir Lietuvių Rašytojų Sąjungos garbės narys, eilės laikraščių redaktorius ir bendradarbis, savo susitikimą su newyorkiečiais pradėjo pora linksmų atsiminimų. Po to perėjo prie Vasario 16-osios akto svarbos lietuvių tautos ir valstybės istorijoje, kartu pabrėždamas kad vasario 16 d. lietuviams prisimintina ir kitais įvykiais; kurių tarpe yra ir 1927 m. vasario 16 d., kada mirė dr. Jonas Basanavičius.

Kviečia prie Vienybės

Išminėjęs istorinius faktus, privedusius prie Lietuvos nepriklausomybės netekimo ir po to ištikusios lietuvių tautos tragedijos, kalbėtojas tvirtino, kad okupacija nepalaužė lietuvių tautos dvasios. Jis ragino, kad lietuviai nepasiduotų Maskvos apgaulei ir nekovotų vienas prieš kitą, bet kad laikytųsi vienybės ir bendrai darbuotųsi už Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą.

Jis taip pat kėlė ir lietuvių išlaikymo klausimą, ragindamas tėvus pasirūpinti, kad su jų pasitraukimu iš lietuviško gyvenimo į jų vietą stotų jų vaikai ir anūkai.

Tarptautinė pagalba

Kun. dr. Prunskis pereinant metų pabaigoje ALTo buvo pasiūstas į Madrido konferenciją, kur vyko Helsinkio susitarimų apžiūra, o

šiemet lankėsi Strasburge, Prancūzijoje, kur posėdžiavo Europos parlamentas. Jis papasakojo dabar newyorkiečiams, kiek daug palankumo Lietuvos ir bendrai pavergtosioms tautoms bylai tų konferencijų dalyviai parodė. Giliai vertindamas tarptautinę pagalbą, jis kvietė minėjimo dalyvius tikėti, jog Lietuva prisikels.

Kun. dr. Prunskis kalbėjo antroje minėjimo programos dalyje. Pirmoji dalis buvo daugiau ceremonijoms skirta.

Oficialioji dalis

Minėjimą atidarė New Yorko ALTo valdybos pirm. Al Marcel-Marcelynas, programai vesti pakviestas dr. Rimą Vaičaitį.

Šauliams įnešus JAV ir Lietuvos vėliavas, sugiedojus himnus, invokaciją pasakė Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonas prel. Pranas Bulovas.

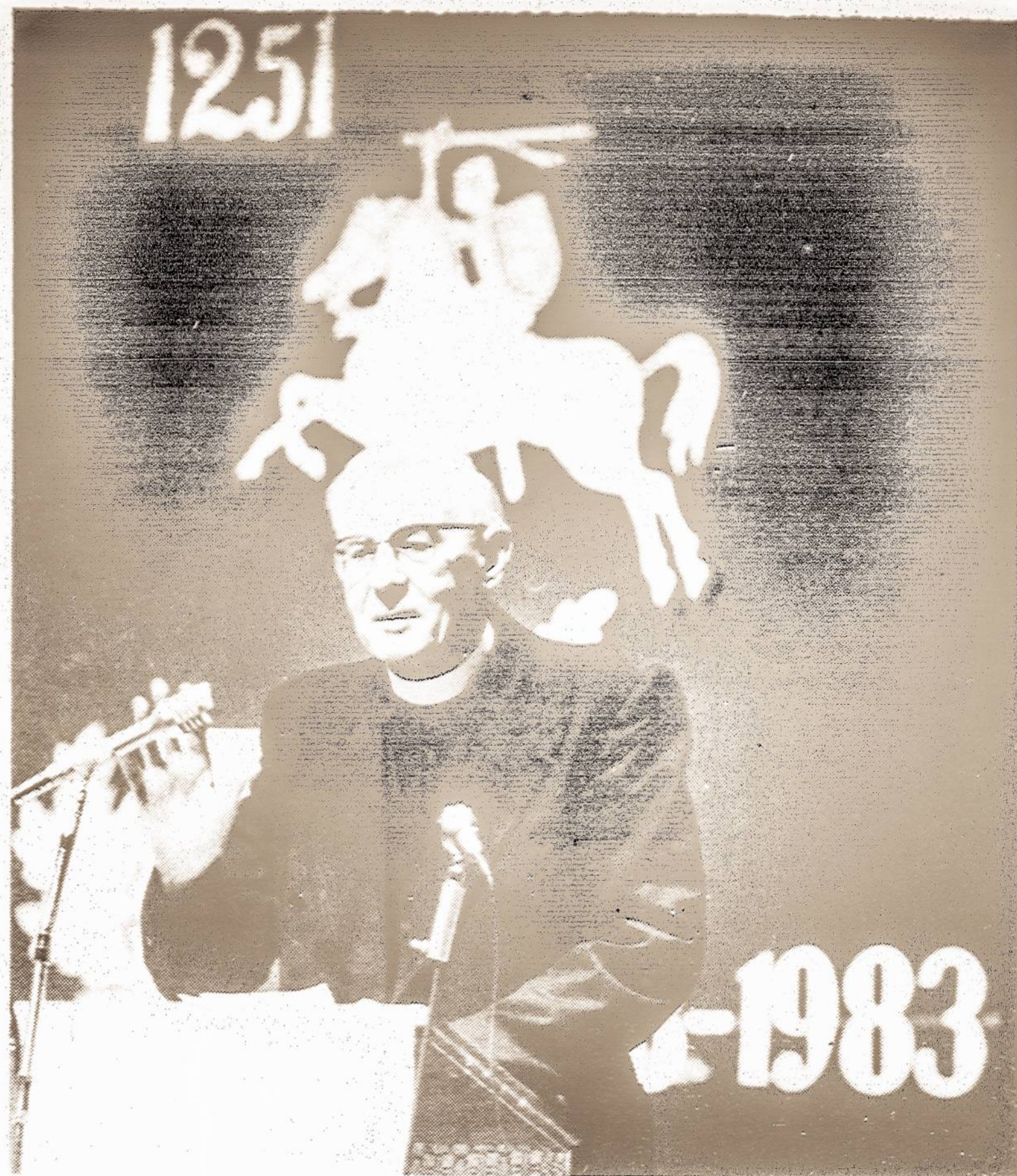
Po to buvo pakviesti oficialūs New Yorko valstijos ir miesto atstovai, atnešę lietuviams proklamacijas ir rezolucijas, priimtas ryšium su Vasario 16 minėjimu.

New Yorko valstijos gubernatoriaus Mario Cuomo vardu proklamacija, skelbiančia vasario 16 d. Lietuvių Diena, perskaitė jo atstovas John Nikos, New Yorko mero Ed Koch—miesto tarėjas Walter Ward, senatorius Martin Knorr perskaitė New Yorko valstijos legislatorių rezoluciją, o atstovaudama kongresmaną D'Amato, JAV Kongrese priimtą rezoluciją perskaitė Zenia Mucha.

Proklamacijų ir rezolucijų tekstus, surašytus didelio formato lapuose, svečiai sveikintojai įteikė pirmininkui Al Marcel.

JAV pareiškimas

Lietuvos gen. konsulas New Yorko Anicetas Simutis perskaitė angliškai Valstybės sekretoriaus

Kun. dr. Juozas Prunskis kalba New Yorko lietuvių Vasario 16-osios minėjime.

George Shultz pareiškimą, Vasario 16 minėjimo proga prisiūstą Lietuvos atstovui Washingtonė.

Ten kaip ir kitų JAV administracijų, pabrėžiama, kad JAV Ir toliau nepripažįsta Lietuvos priverstinio įjungimo į Tarybų Sąjungą ir remia lietuvių tautos troškimą būti laisvai ir nepriklausomai.

Gen. konsulas savo kalbos pradžioje paminėjo lietuvių laisvės aspiracijas. Po to jis svečius pasveikino angliškai ir priminė lietuviams žalingą Amerikos Teisingumo ministerijos talką, teikiama Tarybų Sąjungai, jai medžiojant vadinamus nacių kolaborantus.

Meninę dalį atliko patys newyorkiečiai. Viktoro Ralio vadovaujami “Perkūno” ir Apreiškimo parapijos chorai padainavo, o Jadvygos Matulaitienės vadovaujama šokių grupė “Tryptinis” pašoko tautinių šokių.

Scena buvo dekoruota Česlovo Janušo ir Pauliaus Jurkaus.

PADĖKA SENATORIAMS IR KONGRESMENAMS

JAV kongresmenams ir senatoriams, parodžiusiems ypatingo prielankumo Lietuvai, praveddami Lietuvos Nepriklausomybės dienos rezoluciją, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Sidlauskas išsiuntė padėkos raštus.

JAV LB VRT pirm. dr. Algirdas Budreckis vasario 3 d. dalyvavo Massachusetts Universiteto stoties (WUMB 91.9 fm) Bostone “From the Source” pašnekėsio programoje. Programos direktorius Keith Westerman paskyrė vasario 16 d. minėjimui laiką tarp 8 ir 9 val. vak. Dr. Budreckis aiškino Lietuvių Bendruomenės kilmę ir tikslus. Priminė 1918 m. vasario 16-osios įvykius ir kalbėjo apie dabartinę Lietuvos okupaciją, savilaidos spaudą, pasipriešinimą rusui okupantui, ir apie religijos būklę. Eilė klausytojų telefonais paklausė, jų tarpe paklausė ir Lietuvos Vyčių veikėjas Joseph White ir ALTo Bostono skyriaus pirmininkas Aleksandras Chaplikas.

WUMB radijo stotis yra University of Massachusetts at Boston, Harbor Campus, Boston, Mass. Stoties vyriausioji vedėja yra lietuvių kilmės Patricia Monteith. “From the Source” vedėjas Keith Westerman programa buvo labai patenkintas ir pažadėjo ateity lietuviams skirti laiko prabilti ir apie priverstinus darbus Sibire ir apie OSI saugaliavimą.

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

Šventiškai dekoruotoje scenoje išsirikiavę New Yorko ALTo rengtojo Vasario 16 minėjimo svečiai su šeimininkais: iš k. į d.: P. Wytenus, John Nikos, Zenia Mucha, gen. kons. A. Simuntis, Al Marcelynas,

Walter Ward, dr. K. Valiūnas, afganų Habib Mayor prel. Pranas Bulovas, Fred Schmidt, kun. dr. J. Prunskis, dr. R. Vaičaitis.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

VASARIO 16-OJI SLA CENTRE

Tarp SLA Pildomosios Tarybos posėdžių, Lietuvos nepriklausomybės minėjime SLA Pildomoji Taryba su Lietuvos Generaliniu Konsulu A. Simučiu SLA saleje New Yorke. Iš k. į d. A. Simutis, G. Meiliūnienė, P. P. Dargis, stovi E. Mikuziūtė, A. Chaplikas, C. Austin, dr. V. Dargis, J. Mileriūtė.

SLA Centre vasario 27 paminėta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis. Tarp dalyvių naujasis Aušros Vartų parapijos New Yorke klebonas kun. V. Palubinskas, B. Spūdienė, P. P. Dargis, D. Jonaitienė, K. Miklas, O. Jozėnienė, A. Chaplikas.

Nina Jankauskaitė skaito New Yorke lietuvių rezoliucijas, priimtas Vasario 16 minėjime, Kultūros židinyje. S. Narkeliūnaitės nuotr.

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

Iš Jungtinio Pabaltiečių posėdžio

Washington, D. C. vasario 6 d. posėdžiavo Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas. Jį sudaro Amerikos Lietuvių Tarybos, Amerikos Latvių Draugijos ir Amerikos Estų Tarybos atstovai.

Amerikos lietuviams atstovavo ALTO pirmininkas dr. Kazys Sidlauskas ir ALTO įgaliojimai Washingtono dr. Jonas Genys ir Milda Vaivadienė, Latvių atstovai Amerikos Latvių Draugijos pirm. Janis Riekstins, Gunars Meierovics ir dr. Olgerts Pavlovskis, o Amerikos estams atstovavo Maida Kari. Posėdyje dalyvavo ir Komiteto reikalų vedėja Anita Bedelis.

Posėdyje priimtos praeitais metais atliktų darbų ir finansinės apyskaitos, šių metų biudžetas bei apsvartyta Komiteto veiklos programa šioms metams.

Pačių aktualiausių šioms metams numatytu reikalų tenka paminėti JAV-bių Kongrese planuojamą akciją, kad po priimtios Europos Parlamento rezoliucijos dėl Pabaltijo valstybių padėties, panašų žingsnį padarytų ir JAV-bių Kongresas. Be to, buvo kalbėta apie "Freedom Federation", Pabaltiečių Komiteto inkorporavimo reikalą, Kongreso Ad Hoc Komiteto dėl Baltijos valstybių ir Ukrainos stiprinimą ir sutarta tęsti vasaros internų programą.

Šiems metams Komiteto pirmininko pareigas iš Amerikos latvių atstovo Janis Riekstins perėmė lietuvių atstovas dr. Kazys Sidlauskas, o eiliniams Komiteto posėdžiams pirmininkaus dr. Jonas Genys arba Milda Vaivadienė.

PRIEŠ NELEISTINUS LIETUVIŲ KALTINIMUS

JAV Teisingumo departamento padalinys specialioms investigacijoms įstaiga neleistina terorizuoja lietuvius, prieš kai kuriuos ramius JAV piliečius keldama dėl nacių nusikaltimų bylas. Tokios bylos sudaromos ir prieš kai kuriuos išėivius latvius, estus ir kitus.

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas Washingtono nusprendė skatinti pabaltiečius ateivius siųsti raštus JAV prezidentui, prašant sustabdyti tą neleistiną bendradarbiavimą su sovietinėmis įstaigomis, kišimasi sovietinių pareigūnų į JAV teismų procedūrą. Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai aprūpinti tokių

raštų pavyzdžiais, kuriuos panaudodami lietuvių skatinami siųsti savo pareiškimus JAV prezidentui.

VASAROS DARBAS STUDENTUI

Jungtiniame Pabaltiečių Komitete šią vasarą bus priimta interno darbams po vieną: lietuvių, latvių ir estų tautybės studentų. Atlyginimas \$1,500 ir kelionės išlaidos. Šią tarnybą gauti lietuvių kreipiasi į Amerikos Lietuvių Tarybą, 2602 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, tel. (312) 778-6900. Kandidatas turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas, ne jaunesnis kaip 18 m., JAV pilietis, Washingtono turi turėt galimybę naudotis automobiliu. Pirmenybė tiems, kurių studijų pagrinde politiniai mokslai, žurnalistika, Pabaltijo valstybių ar Sovietijos studijos, istorija ir sociologija. Tarnybai gauti prašymą reikia atsiųsti ALTui iki kovo 15 d.

DR. GERUČIO RAŠINYS ŠVEICARIJOJE

Zollikone, netoli Zuericho leidžiamas žurnalas Glaube in der Zweiten Welt paskelbė dr. Alberto Geručio straipsnį apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų 10 metų sukaktį. Straipsnio antraštė: "10 metų "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai.—Jubiliejus be iškilmių".

Glaube in der Zweiten Welt nėra vienintelis šveicarų žurnalas, skiriantis lietuvių tautos pastangoms išsivaduoti iš sovietinio viešpatavimo išimtinai didelio dėmesio. Taip pat Zueriche išeinantis Christian Solidarity International organizacijos leidinys Information und Appelle paskyrė visą numerį Lietuvai. Laida pavadinta "Drąsi mažos tautos kova".

PETKUS—KANDIDATAS NOBELIO PREMIJAI

JAV Kongreso komisija Europos saugumo ir bendradarbiavimo reikalams 1983 m. sausio 31 d. pasiūlė aštuonis kandidatus Nobelio premijai. Visi jie yra vadovaujantieji asmenys, pagal Helsinkio susitarimą, žmogaus teisių gynime. Rusų pasiūlyti: J. Orlov, A. Ščaranski ir M. Rudenko, lietuvių—V. Petkus, čekų—V. Havel, lenkų—L. Walesa, J. Kuron ir A. Mičnik.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo 5-asis Kongresas

Ižengus į 1983-čiuosius metus, jau uoliai ruošiamės Penktajam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui Chicagoje. Pirmą Kongreso dieną, atidaryme, rengsime Jaunų Talentų Vakara, kuriame tikimės įjungti pačius šauniausius jaunus kūrybinius talentus.

Prašome jūsų pagalbos pranešti apie šį vakarą plačiau, kad pasiektume kiek tik galima daugiau lietuvių jaunimo.

1983 m. Jaunimo Kongreso atidaryme, 1983 m. liepos 2 d., Chicagoje, įvyks Jaunų talentų Vakarai.

Žada būti ypatingas vakaras, kuriame pasirodys išsilavinę įvairiose srytse jauni menininkai, atvykę iš viso pasaulio. Dalyviai turės progą pristatyti trumpą savo

kūrybos pasirodymą, kartu su kitais parinktais dalyviais, Chicago centre.

Dabar vyksta registracijos laikotarpis. Kviečiami visi jauni kūrėjai—dainininkai, šokėjai, humoristai, muzikai ir kiti—dalyvauti programoje.

Informaciją ir registracijos anketą gali gauti iš Jaunimo Sąjungos ryšininkų, arba tiesioginiai kreipdamiesi į Talentų Vakarų direktorius:

Juozas Kapačinskas
6811 S. Maplewood
Chicago, IL 60629
Tel.: 312/ 778-1840

Registracija ir pavyzdinė medžiaga turi būti pristatyta Talentų Vakarų Komitetui iki balandžio 1 d.

THE ENGLISH VIENYBĖ

FIFTH GENERATION LITHUANIAN AMERICANS CELEBRATE FEBRUARY 16TH

The Shenandoah coal mining area of Pennsylvania is truly the cradle of Lithuanian Americans. The Shenandoah Lithuanian Americans are now represented by the fifth generation who knows only a few words of Lithuanian. Nevertheless, their national consciousness is very keen. Each year they see to it that a suitable proclamation is issued to help commemorate Lithuania's independence day. The flag of the Republic of Lithuania is flown at the county seat of Pottsville through the whole week.

This year's celebration was organized in behalf of the region's eight Lithuanian parishes by Reverend Algimantas Bartkus, pastor of the Annunciation Blessed Virgin Mary R. C. Lithuanian church with the assistance of the Knights of Lithuania Council No. 144. The keynote speaker was Mr. Liutas Grinius from Washington, D. C. who spoke on the subject of being a Lithuanian.

Mr. L. Grinius extolled the pace setting history of the region with the following words:

"This is the land in which your grandparents and parents conceived that there is a difference between religion and nationality; it was here that the very first Lithuanian Roman Catholic parish was established; it was here that the thought of the first Lithuanian newspaper surfaced.

"This land can rightfully be called the roots of Lithuanian Americans—a heritage which all of us should be proud of being able to share but only you, ladies and gentlemen, can rightfully claim as yours, as the fifth generation heirs of an immigrant nation!

"The heritage of this region goes back to 1869—to the alluring image of a hard but well paid work in the mines and to the gruesome reality of exploitation, barbaric law, enforcement and sacrifices of limb and life, the blank lung disease and debts to the company stores.

"It is thus a miracle that your forefathers found the time and energy to think yet of other matters: of nationality, of prayer in their own tongue, of pride, and of being equal to others in the image of God. This miraculous power was and is no secret. It is defined with one word—LOVE.

"Being a Lithuanian is a matter of a never ending love affair. It is more than just being a village patriot. I like to think that it means partaking of a thousand year cultural heritage, of continuing an eight hundred year history of statehood, of sharing sorrows and movements for emancipation as one's of your own. The ability to share this immensely rich heritage is what makes membership in our nationality so worthwhile."

Mr. Grinius also talked about the ways Lithuanians can personally contribute toward their self im-

provement and organized national efforts within the United States and abroad. As examples of the recent achievements which were successful by virtue of united effort in the Lithuanian political front he mentioned the following:

"In the United States:

Just ten days ago this month (Feb. 12, 1983) the Senate and the House of Representatives resolved that:

"The President should issue a proclamation designating February 16, 1983 as Lithuanian Independence day and call on the people of the United States to celebrate such day with appropriate ceremonies and activities."

In Europe:

Just a month ago this year (Jan. 13, 1983) the delegation of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania reported on the completed action of the ten nation Parliament of the European Community which represents two hundred and sixty million people. This Parliament instructed its foreign ministers to seek redress for the Baltic Republics within the United Nations Committee on Decolonization so that these Republics be freed from Russian forces and that their rights be restored to determine their own political fate.

In distant Australia:

Just two months ago (Dec. 14, 1982) the Senate of Australia resolved to instruct their Government to hear the voices of the subjugated people of the Baltic Republics and to raise the issue of their right to freely determine their fate and their economic, social and cultural future."

Mr. L. Grinius explained further that . . .

"This work is not only for the

sake of Lithuanians but it serves also to benefit other nations who are enslaved by the godless Communist regimes! Our efforts are therefore not only the efforts for our brothers and sisters but they are efforts to turn the world opinion against Communism!"

He concluded his address with the following Lithuanian creed:

"On the occasion of this solemn day let us renew our convictions and pride of being Lithuanian—members of the oldest nation and language or Europe—by reaffirming our creed:

I believe in the immortality of my nation.

I believe in the eternal love of one Lithuanian toward another.

I believe in every Lithuanian's desire to help his and her suffering nation not just on February sixteenth but by individual and organized ways every day.

So help me, God, to remember this sacred duty." Corresp. L.

"WRITERS IN PRISON"

Seven Lithuanians are listed in the report, recently published by the International P.E.N.'s Writers in Prison Committee. They are Gintautas Iešmantas, Petras Pečiūnas, Viktoras Petkus, Vytautas Skuodis, Dr. Algirdas Statkevičius, Antanas Terleckas and Julius Sasnauskas (internal exile). The report was discussed in International P.E.N.'s assembly of delegates, on November 18-19, 1982. "The Soviet Union", the report states, "continues to be the country with the largest number of writers and journalists in prison or labor camps, and the number seems to increase from year to year".

JBANC ANNOUNCES 1983 INTERIM PROGRAM

The Joint Baltic American National Committee has announced the continuation of the highly successful intern program for the summer of 1983.

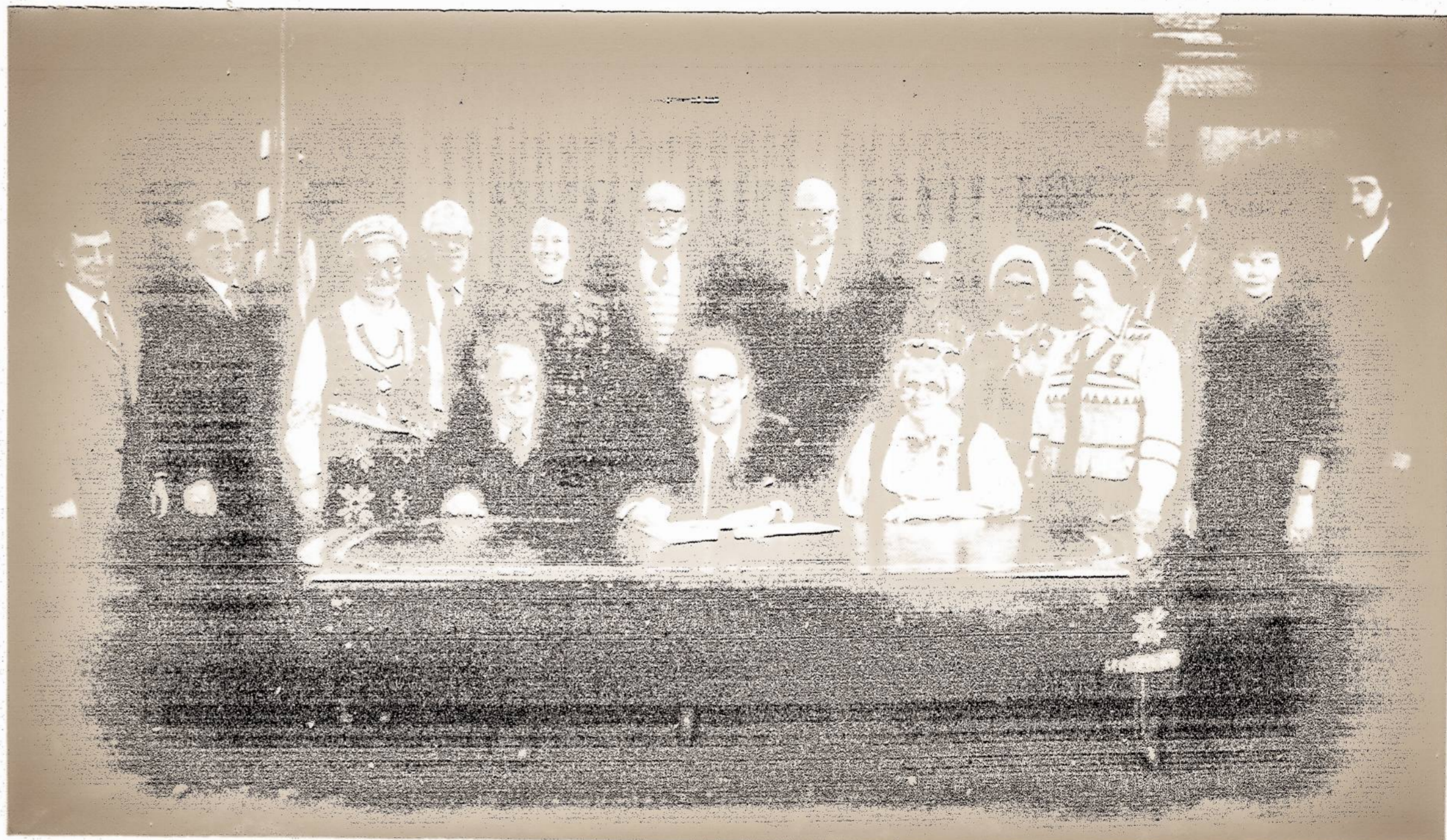
One student from each Baltic nationality will be selected to work for ten weeks in the Washington area offices of the JBANC. Each intern will be paid \$1,500 for the summer and will be reimbursed for official travel expenses.

Last year's interns met with staff members of all congressional offices and multiple executive agencies. The program provides students with the chance to gain first-hand experience in Washington interest group lobbying and a thorough knowledge of Baltic issues.

Interns will be expected to be fluent in the language of their nationality (and English), at least 18 years of age, a U. S. citizen and have access to a car during their stay in Washington. Preference will be given to those students who are majoring in either political science, journalism, Baltic or Soviet studies, history, or sociology.

A cover letter and a resume should be sent by March 15th to the respective Baltic central organizations. The mailing address for each organization is: The Estonian American National Council, 243 E. 34th Street, New York, NY 10016; American Latvian Association, 400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850; Lithuanian American Council, 2606 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Further information about the intern program can be obtained by writing to the JBANC, PO Box 432, Rockville, MD, 20850, or calling (301) 340-1954.

HARRISBURG, PENNSYLVANIA.—Governor Dick Thornburgh proclaimed February 16 as Lithuanian Independence Day in the Commonwealth of Pennsylvania at a ceremony in the Governor's Reception Room. Seated with Governor Thornburgh are

Charles Bojanic, Chairman, Governor's Heritage Affairs Advisory Commission and Nellie Bayoras, President of the 7th District of the Lithuanian Alliance of America.

Official Photo

Vienybė, February 28, 1983

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY RESOLUTION ADOPTED IN NEW YORK

We, the Lithuanian Americans of the City of New York, assembled this 20th day of February, 1983 at the Lithuanian Cultural Center in Brooklyn, N. Y., to commemorate the 65th Anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania, do hereby adopt the following resolution:

We are descendants of the Lithuanian people who inhabited the river Nemunas basin on the south shores of the Baltic Sea since prehistoric times. The Lithuanians are of a different race and they speak a different language from surrounding Slavs and Germans. The Lithuanian state was established in 1251, and reached its peak of growth and expansion in the 15th century. Then it gradually lost ground and even had to endure a century of occupation by czarist Russia until 1918. On the 16th of February, 1918, the Lithuanian Council, exercising the right of self-determination, declared Lithuania's independence.

The people of Lithuania were forced to stand up and defend her independence from invading Bolsheviks. There and here among us a few freedom fighters, who witnessed and took part in the Independence war. They also: Captain Petras Jurgela, Lieutenant Jonas Jankus, Alfonsas Koncė and Kazys Algenis. We salute them as living symbols of dedication and total commitment to the Liberty of our nation. We wish you live long enough to see Lithuania free again.

On May 15th, 1930, the Lithuanian Parliament, freely and democratically elected, proclaimed the establishment of the Independent Democratic Republic of Lithuania. In 1921 Lithuania became a member of the League of Nations. The young Republic of Lithuania marched forward in giant steps, made daring decisions, such as the Land Reform Act. In a short time she became a modern state, an equal partner among other European states. Unfortunately, during World War II, as a result of the infamous Molotov-Robben trop Pact Lithuania fell victim to the Soviet Union, an imperialistic, aggressive, rapidly expanding empire, whose ultimate goal is to conquer the

world. Forty-three years have ultimate goal is to conquer the world. Forty-three years have passed, but Lithuania still remains in the fangs of the Soviet Polit-bureau, oppressed, exploited, serving Moscow alone.

Having illegally annexed Lithuania to the Soviet Union in 1940, Moscow attempted to crush any resistance on the part of the freedom loving Lithuanian people. Ordered by Stalin, the Russians killed tens of thousands of Lithuanian patriots guerilla fighters. They surrounded hundreds of thousands of people of all ages and carried them away like cattle to the remote areas of Siberia and concentration camps. Lithuania lost twenty-five percent of its population. The Soviet Union continues, through a puppet government and Communist party, the destruction, Russification and colonization of Lithuania to this very day.

Soviet efforts to subdue the Lithuanians have failed. The spirit of freedom and glorious heritage runs in their veins. It manifests itself in numerous outbreaks, protests, petitions, underground publications, such as the Chronicle of Catholic Church in Lithuania, Austra and others, courageous sacrifices of liberty and lives. The KGB managed to liquidate the Lithuanian Group for monitoring the implementation of the Helsinki Final Act. Rev. Bronius Laurinavičius has been murdered, other members of the group Viktoras Petkus, Balys Gajauskas, Mecys Jurevičius, Vytautas Vaičiūnas are doing severe sentences in concentration camps. There are hundreds of Lithuanian prisoners of conscience in Soviet prisons, psychiatric wards and forced exile. Among them: Vytautas Skuodis, Nijole Sadunaite, Petras Pliumpa, Lapienis, Terleckas, Iesmantas, Peceliūnas, Paulaitis, Sasnauskas, Janulis, Navickaite, Stanelytė, Janulis, Zipre, Grigas, Gruzdydys, Korsakas, Leikus, Vaivada, Vilnsis, Jonas Sadūnas and most recently arrested Rev. Alfonsas Svarinskas. We express our admiration and appreciation to our suffering brothers and

Governor Mario Cuomo proclaimed February 16th as Lithuanian Independence Day in New York State. A copy of the proclamation is presented to Alphonse Marcel [right] by the Governor's representative John Nikos. Photo by S. Narkeliūnaitė

sisters, the heroes of Lithuanian people. We pledge our unwavering support. Lithuanians will never get tired struggling for free Lithuania.

We express our appreciation to the President Ronald Reagan who reaffirmed publicly last June that "The United States has never recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union." We applaud President Reagan's straight talk at various international forums naming the Soviet Union as the real culprit of most turbulences in the world.

We are grateful to our friends in the U. S. Senate, The House of Representatives, The New York State Legislature and The City Council who see the meaning and devote their time to further the cause of freedom and self-determination of the Baltic States. We kindly ask you to continue working with us for a free Lithuania.

January 13, 1983, the European Parliament adopted a resolution on independence of the Baltic States, which will be submitted to the Decolonization Subcommittee of the United Nations. This is a step in the right direction. We urge the

United States and other nations of the free world to use diplomatic and other possible pressures which would result in the Soviet Union's withdrawal from the Baltic States of its military forces, police and colonial administration and release from the prisons, concentration camps, psychiatric wards and Siberian exile those sentenced for merely exercising their human rights which, ironically, are guaranteed by the Soviet constitution.

Copies of this resolution to be forwarded to the President Ronald Reagan, the Secretary of State, to the Senators and Congressmen from New York, Senator Charles H. Percy, Governor Mario Cuomo, Mayor Edward Koch and to the news media.

Alphonse Marcel, President

Marija Krauchūnas — Honorary Vice-Consul

Minister Stasys Lozoraitis, Chief of the Lithuanian Diplomatic Corps, appointed Marija Krauchūnas to be Honorary Vice Consul with the General Consulate of Lithuania in Chicago. Dr. S. A. Bačkis, Lithuanian Diplomatic Representative to Washington, requested that the U. S. State Department acknowledge Mrs. Krauchūnas' accreditation. On January 20th the U. S. Department of State informed Dr. Bačkis that Marija Krauchūnas' appointment is recognized. A native of Janoniai, county of Ukmergė, Lithuania, Mrs. Krauchūnas completed the Pedagogic Institute of Kaunas in 1943, when she arrived in the U. S. A., she completed studies at the Wright Junior College, Chicago. Her husband, Victor Krauchūnas is vice president of the Chicago Title and Trust Co. Their son Raymond Krauchūnas holds a high position with Bell Telephone in Chicago.

AMB

DARIUS AND GIRĖNAS COMMEMORATIVE CALENDAR

14" wide by 22" deep
suitable for framing

\$5.00

Please forward your check or money order with your name, full address and zip code. Calendars may be ordered too as gifts for relatives, friends or organizations. Please enclose the recipient's name, address and zip code.

Calendars may be ordered from:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168

Or by phoning: (617)-969-1190 or 965-8080

MOTERYS

Ann Jillian (Jūrate Nausėdaitė) vis dažniau matoma įvairiuose televizijos rodomuose veikaluose. Po sėkmingo "Mae West" filmo, už kurį ji buvo nominuota "Emmy" premijai, Jūratę matėme ir "Malibu" veikale. Kovo 20 d. ji šoks ir dainuos su Dick Van Dyke ir kitais "Stars in the Fast Lane" programoje. Kovo 25 d. per NBC kanalą vaidins filme "817 Hollywood Drive".

Jūratei galima rašyti adresu: Ann Jillian, c/o Clumbia Pictures, Office 1099, Columbia Plaza, Burbank, Ca. 91505.

Chicagos Lietuvių Moterų klubo naujoji valdyba perėmė pareigas sausio 19 d. susirinkime. Ją sudaro: pirm. Denise Vaikutienė, vice-pirm. Vilhelmina Lapienė, sek. Pranė Simanionienė, išd. Hildė Kuzienė, fin. sek. Bernice Neberiezinė. Kitos valdybos narės: Julija Pupelienė, Marija Rudienė ir Marija Krauchūnienė.

DAIL. L. SIMANAVIČIŪTĖS PARODA

Chicagos meno mėgėjams bus gera proga pirmą kartą susipažinti su Washingtono gyvenančios dailininkės Laimos Simanavičiūtės meno kūriniais. Šios dar amžiumi nesenos dailininkės, gimusios Sibire, paroda rengia Margutis. Parodos atidarymas įvyks kovo 11 d. 7 val. vakaro Čiurlionio galerijoje.

Dr. Rūta Rudinskaitė iš Montreal dalyvavo Washington, D. C. 3-jų dienų Amerikos Kraujo Specialistų Konferencijoje. Ji specializuojasi kraujo ligų srityje.

Austės Vygantienės ir Ramintos Lapšienės pastangomis ištisą gruodžio mėnesį Wilmette, Ill. biblioteką puošė įdomi lietuvių tautodailės parodėlė. Ryšium su parodėle Lake Forest, Lake Bluff ir Wilmette laikraščiai išspausdino viso puslapio dydžio lietuviškų šiaudinukų nuotrauką.

Kompozitorė Giedra Gudauskienė, Kalifornijoje sukūrusi rinkinį "Dainos koloratūriniam sopranui". Jame yra lietuvių liaudies dainos: "Apynėlis" ir "Oi tu kregždute", "Gintarėlis" (žodžiai L. Andriekaus) ir "Meilės sapnas" (daina be žodžių). Rinkinys dedikuotas "žymiajai dainininkei—koloratūriniam sopranui Ginai Čapkauskienei". Spausdinamas lietuvių ir anglų kalbomis Highland Music Publishing Co., Los Angeles, Cal.

Stasė Stočkutė pergyveno širdies ataką vos tik prasidėjus lietuviškų filmų demonstravimui Chicagos Jaunimo Centre sausio 30 d. Filmų demonstravimas turėjo būti pertrauktas apie 10 minučių, kol atvyko greitoji pagalba. Nelaimingoji ligoninėje mirė. Palaidota vasario 2 d. šv. Kazimiero kapinėse.

Solistė Lionė Jodytė-Mathews [kontraltas], plačiai žinoma lietuvių visuomenei iš koncertų ir plokštelių, rugsėjo 18 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. koncertuos Lincoln Centre, Alice Tully salėje, Manhattane. Plačiau apie Lionės recitalį bus rašoma kitose Vienybės laidosse.

Sniegas ir Vienybė buvo užblokavę panašiai, kaip ir visą New Yorką. Su Vienybės red. Jonu Valaičiu pozuoja skaitytoja ir kaimynė Ona Juozėnienė, per sniegus atbridusi Vienybės aplankyti.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

BALTIC DELIGHTS 1983

VISIT LITHUANIA—MAY, JUNE, JULY, AUGUST

Departures from New York, Montreal, Los Angeles and Seattle on Finnair wide body jets. Fly directly to Helsinki. Travel to Tallinn by ship and on to Riga by bus. Fly to Vilnius from Riga and fly from Vilnius to Tallinn.

MINI TOURS 10 NIGHTS/11 DAYS—5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA
2 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rates \$1353.00—\$1561.00
Seattle \$1487.00—\$1692.00
From Los Angeles \$1628.00—\$1797.00

MAXI TOURS 14 NIGHTS/15 DAYS—5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA,
3 NIGHTS TALLINN,
3 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rate \$1515.00—\$1723.00
Seattle \$1649.00—\$1854.00
From Los Angeles \$1790.00—\$1959.00

Tour includes *** all meals; transfers; taxes; First Class accommodations in Helsinki, Riga, Tallinn and Vilnius; daily sightseeing programs in the Baltics, [optional program in Helsinki]; excursions to Kaunas and Trakai. Land rates based on sharing twin accommodations, air rates on Group 10 Apex air fares in effect January 1, 1983.

EARLY BIRD DISCOUNTS FOR RESERVATIONS
DEPOSITED BEFORE MARCH 30

FINNAIR
Simple elegance...
by Finnish design

FOR INFORMATION CONTACT STEPHANIE HORTON

UT UNION TOURS, INC.
6 East 36th Street, New York, N.Y. 10016
Tel. (212) 683-9500

VASAROS GĖLIŲ PARODA

Kas yra matęs Kazimiero Žoromskio tapybos darbų ir 1982 m. Pace University Art Gallery su-ruošta jo trijų dimensijų serijos kūrinių parodą, tai užklydęs Kul-tūros židininis, neskaitęs Darbininke "Vasaros gėlių" skelbimo, ir radęs jų parodą sausio 29-30 d.—tikrai nespėtų gėles esant Žoromskio tapytas. Tik apsižvalgęs išitinktu, kad jos tikrai yra trijų dimensijų autoriaus šiai parodai specialiai tapytos gėlės.

Parodą ruošė ir globojo specialus parodai ruošti komitetas—malonios Woodhaven, N. Y. veikėjos, kultūrinės veiklos rėmėjos-skatintojos.

Gražios parodos gėlės—gražios ir rengėjos.

30 spalvingų puokščių apjuosė Kultūros židinio mažosios salės keturias sienas. Jų spalvos kartojo-si, nes spalvų skalė yra ribota. Vyraujančios gėlių spalvos: geltona, tamsiai mėlyna, violetinė, ruzgana-raudona, ruzgana-rausva.

Puokštės skyrėsi ne tiek spalvų paranka kiek gėlių sandara: vienu gėlės artimai sugludusios lyg intymiam pokalbiui ar iš baimės būti sugniuždintom sunkių rėmų, kitų—išsiskleidusios, lyg veržtusi iš būrio individualiai egzistencijai. Ši įvairovė kiek pagyvino bendrą parodos vaizdą, nors šiaip jau sakant, dailininko per mažai kreipta dėmesio į vaizdo kompoziciją.

Be gėlių, parodoj buvo ir du paveikslai iš trijų dimensijų serijos ir trys peizažai: vienas skelbimų lentos plėšiniai ir du gamtos vaizdai gal ir iš Kennebunkporto aplinkos, nes ten dailininkas dažniausiai vasaroja.

Gamtos vaizdai giminingesni gėlių puokštėm ir jie daugiau sutapo su pagrindine parodos tema negu trijų dimensijų darbai; jie visiškai svetimi "išiveržėliai", netikėtai pakliuvę į gėlių parodą, visai kitos "rasės" individai. Gal dėl jų spalvinių tonų jie nežadino dėmesio.

Vasaros gėlių parodoje matėme K. Žoromskio, bent šiuo laikotarpiu, jo darbų kryptis, jo kūrybinę skalę: gėlės, bendriau sakant, na-
Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

turmortai, peizažas, trijų dimensijų darbai.

Šiuo metu K. Žoromskis nuolat dirba trijų dimensijų kryptimi. Tos rūšies darbų pilna jo atelje, vargiai besutelpa.

Knietį klausimas, kas gundė dailininką nusileisti į kasdienišką prekyvietę iš padangių erdvės, kur iškilūs konvergentai—poetinis polėkis ir matematinė precizija—spalvinguose deriniuose nuveda žiūrovą į begalines erdves?

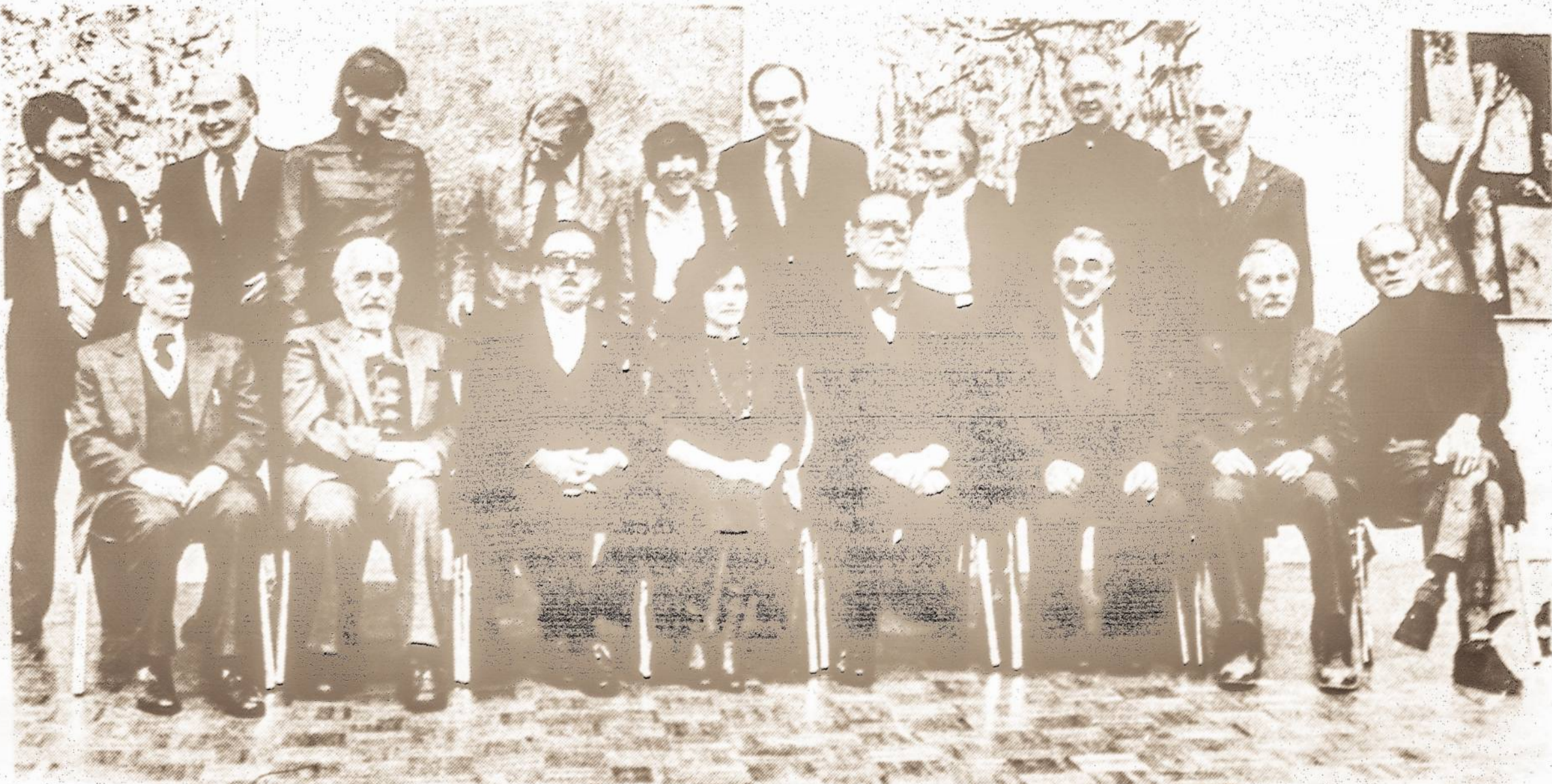
Gal tai neišvengiama dailininko egzistencijai.

Pasitaiko parodų, kai paveikslai kabo susiglaudę, lyg plytos mūro sienoje—tai jau nebe paroda, o paveikslų kamšalynė. Ši paroda verta komplimento dėl jos tvarkingumo: paveikslai visi įrėminti ir tvarkingai iškabinti, ne tik tvarkingai, bet ir erdviai—paveikslas turi apie save pakankamai ploto ir gali laisvai kvėpuoti . . .

Nupirktą devynios puokštės.

J. Kiznis

Dail. Reginos Ingelevičienės pomirtinė apžvalginė paroda nukelta į 1983 m. kovo 26 ir 27 d. d.

Iš Dailės parodos Kultūros židinyje Brooklyne. Nuotraukoje, dailininkai, parodos rengėjai, dalis svečių.

VASARIO 16-OJI NEW HAMPSHIRE

New Hampshire lietuviai 65-ąsias Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metines pradėjo minėti vasario 14 d. Tą dieną lietuvių delegacija, vadovaujama lietuvių kilmės laikraštininko Barry Palmer, lankėsi pas N. Hampshire gubernatorių John H. Sununu. Gubernatorių pasirašė proklamaciją, pagal kurią vasario 16-oji paskelbta Lietuvos Nepriklausomybės Diena New Hampshire valstijoje.

Vasario 15-ąją Concorde gyvenęs Associated Press atstovas Adolfas Bernotas per Public Radio WEVO stotį ištisą pusvalandį klausytojams pasakojo apie Lietuvą, programą pajvairindamas lietuviškomis melodijomis. Ši Bernoto pastanga ypatingai vertintina. Jis parodė, kad net pavienis lietuvis, gyvenęs toli nuo organizuotos visuomenės, gali surasti būdą patarnauti Lietuvos reikalams. Ši rimtų programų stipri stotis girdima ir toli už N. Hampshire ribų.

Vasario 27-ąją Nashua, N. H., minėjimas prasidėjo pamaldomis šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Mišias atlikė ir šventei pritaikintą pamokslą pasakė svečias kunigas Bern. Grauslys, iš Kennebunkport, Maine.

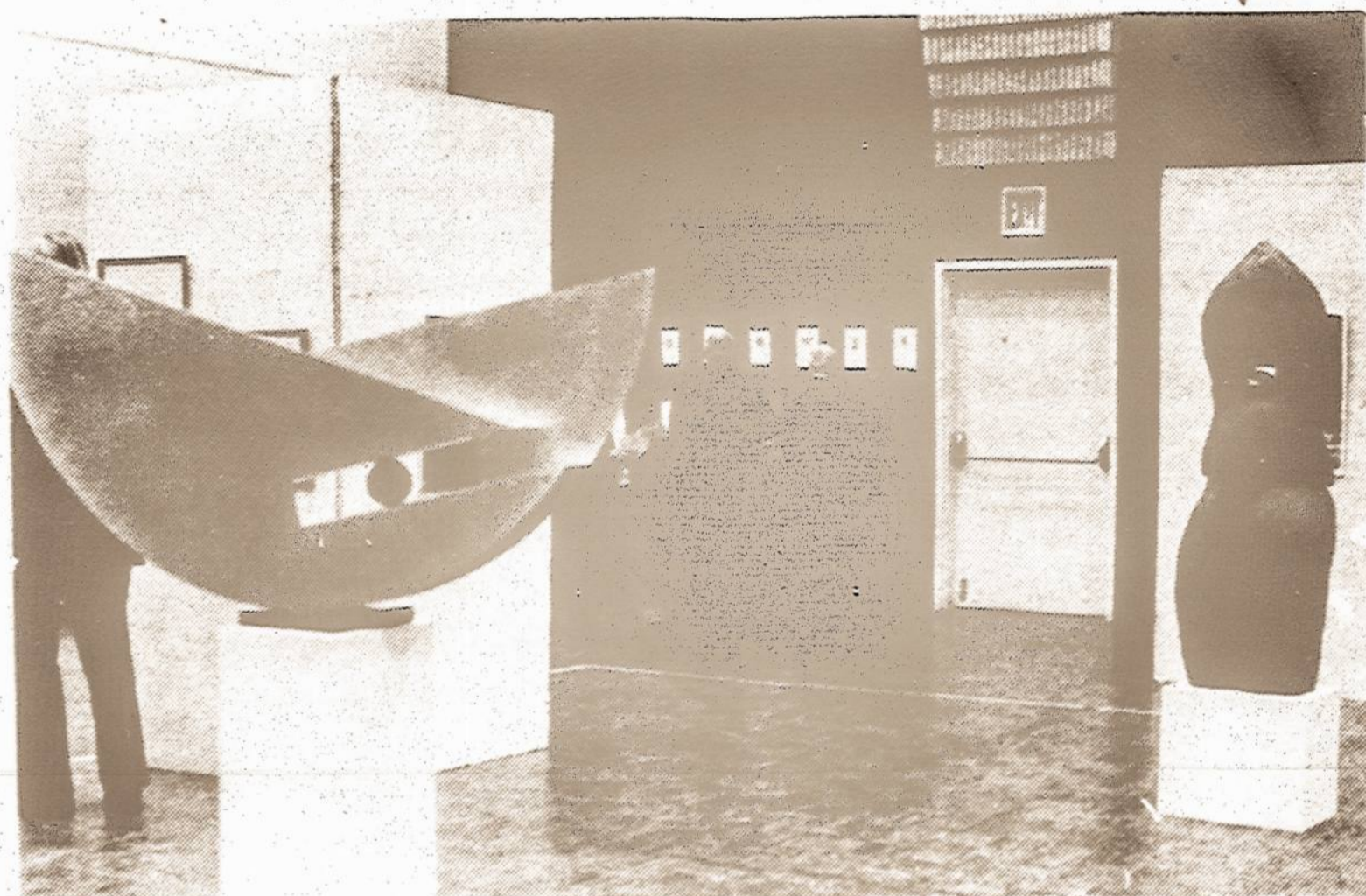
Popietinę šventės programą pradėjo Nashua BALFo skyriaus pirmininkas Ričardas Grauslys. Po himnų ir D. Grauslytės perskaitytos N. H. gubernatoriaus prokla-

macijos, pagrindinę programą atliko iš New Britain, Conn. atvykęs šv. Andriejaus parapijos choras, kuris ir per mišias giedojo.

Virš valandos trukusioje programoje klausytojai girdėjo mišrų chorą, pavienius vyrų ir moterų sąstatų, solistę, trijų ir deklamatorių J. Raškį, kuris kartu buvo ir pranešėjas. Chorui akompanavo ir dirigavo G. Sintautaitė-Ganzer.

Šiuo metu Nashua BALFo skyriui vadovauja R. Grauslys, sekretorė D. Siurilienė, išdininkas J. Kubilius. Skyriui didelę paramą suteikia klebonas kun. J. Bucevičius minėjimo programai užleisdamas parapijos salę ir to sekmadienio bažnyčioje rinkliavas atiduodamas BALFo skyriui.

Kaip žinoma, Nashua, N. H. iki savo mirties gyveno Vienybės redaktorius Vytautas Sirvydas. 1981 metų vasario 16-osios minėjime jis buvo "master of ceremonies". Savo populiarumu nepakeičiamas kalbėtojas, neišsemiamas žinių šaltinis. Tais gabumais jis daugelį metų lžiugino našviečius lietuvius ir amerikiečius. 1981 metų gegužės 17-ąją jis pasitraukė iš gyvųjų tarpo, palikdamas jaunesniajai kartai testį lietuviškųjų papročių ir reikalų atstovavimą. Nors jo vietos niekas nepajėgs užpildyti, jo nustatytomis gairėmis jaunesnioji karta mėgina drąsiai žengti. da.

Lietuvių Dailės parodoj Kultūros židiny Brooklyne buvo ne tik tautiniais motyvais išstatytų kūrinių, bet ir ultra modernišky.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

AUSTRALIEČIAI ATVAŽIUOJA Į Š. AMERIKA

Po 33-iejų Australijos lietuvių sporto žaidynių buvo sudaryta rinktinė, kuri atstovauja kraštą Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Chicagoje. Taip pat buvo padaryti galutiniai šią išvyką liečiantieji sprendimai, kadangi anksčiau ji buvo sukėlusį visą eilę ginčų bei neaiškumų. Buvo išreikštas pasitikėjimas A. Laukaičiui, kaip išvykos vadovui, ir sustatytos visos rinktinės.

16 jaunuolių pateko į vyrų krepšinio rinktinę, 14 į moterų ir 15 į jaunių: 17 į vyrų tinklinio rinktinę, 13 į moterų, 6 dalyvaus plaukime ar lengv. atletikoje, 6 golfe, 2 stalo tenise, 3 šachmatuose. Taip pat važiuos 7 vadovai.

Šimto žmonių australiečių grupė atvyksta ir į Cleveland, Ohio birž. 4 d., šeštadienį. Bus iki birž. 7 d., antradienio; Detroite birž. 6-10 d.; Baltimorėje birž. 10-14 d.; New Yorke birž. 14-18 d.; Toronte birž. 18-21 d.; Bostone birž. 21-21 d. ir birž. 23 d. vakare atsiras Chicagoje, kur bus iki liepos 5 d. Po to dar numato praleisti 3 dienas Las Vegas ir porą dienų Honolulu.

Atrodo, kad tiems žmonėms, kurie bet kokia kaina stengėsi šią Australijos lietuvių sportininkų grupę išardyti, nepasisekė ir kengūrų krašto sportininkus vėl pamatysime Š. Amerikos kontinente.

AMERIKIEČIAI APIE V. TURLĄ

Sausio mėnesio American Rifleman žurnale atspausdinta vilniečio

lietuvių Vlado Turlos nuotrauka ir aprašymas.

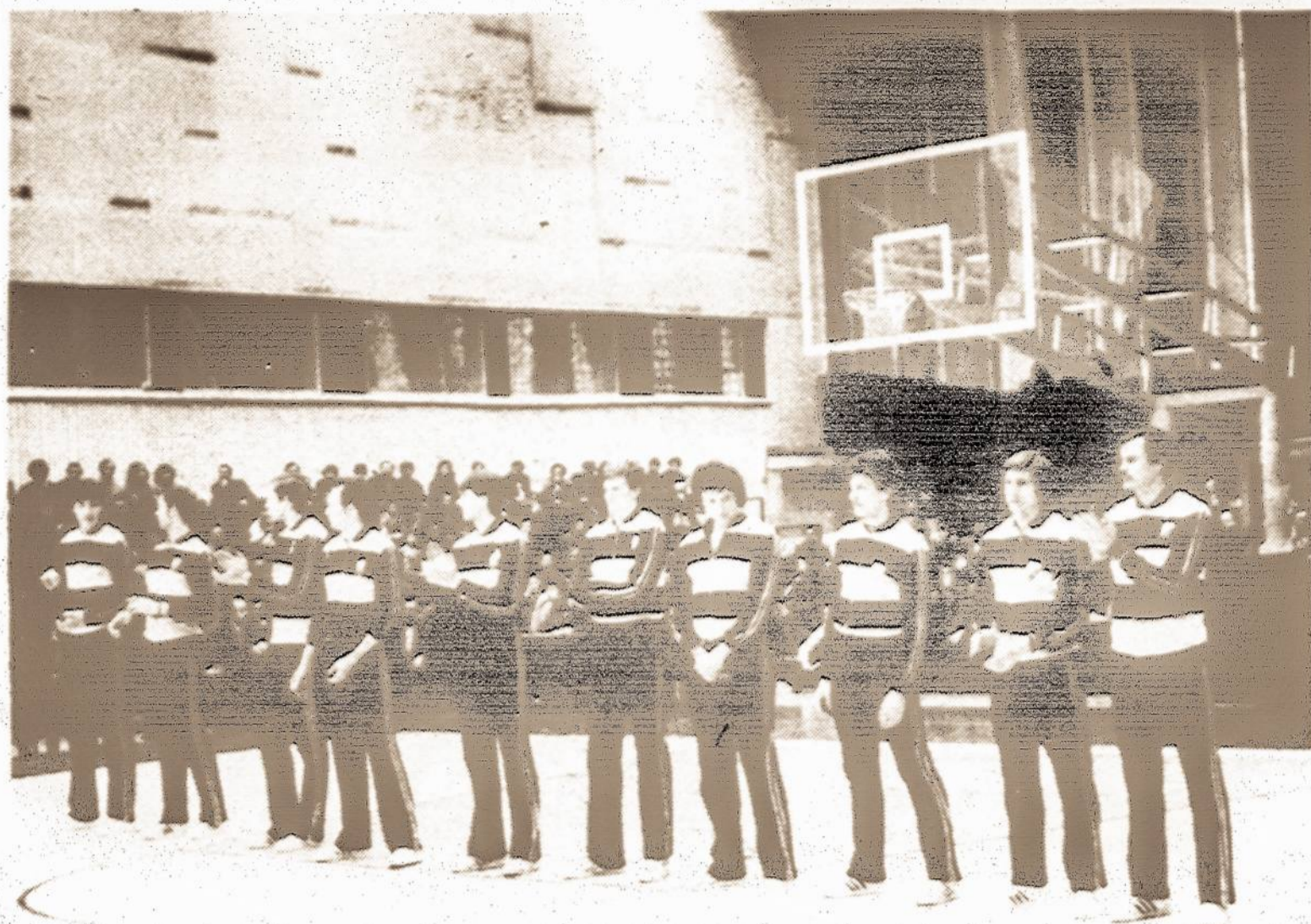
Ten rašoma, kad Vlado Turlos, 29 metų amžiaus, pasaulio pirmenybėse Caracas, Venezueloje, pasirodymas buvo sensacingas. Jis pasipuošė trimis aukso medaliais, laimėdamas oro pistoleto varžybas su 590, "centrinės ugnies" pistoletu su 592 ir standartiniu su 583. Iki šiol tik švedas T. Ullman 1947 m. buvo laimėjęs du medalius, individualinėse pasaulio pirmenybėse (pistoleto varžybose). Turlos oro pistoleto laimėjimas yra naujas pasaulinis rekordas.

Straipsnyje taip pat pažymima, kad V. Turla yra iš Vilniaus, Lietuvos. Beje, reikia pridėti, kad tose pirmenybėse V. Turla laimėjo 7 aukso medalius; likusius 4 jis gavo už laimėjimus komandinėse varžybose.

DVEJETU VARŽYBOSE—SĖKMINGAI

Irkutske pasibaigė TSRS stipriausiųjų stalo tenisininkų turnyras. Sėkmingai jame pasirodė kaunietė, trenerio Z. Sereikos auklėtinė J. Danilevičiūtė. Moterų dvejetu varžybose ji kartu su jerevaniete A. Zacharian tapo šio turnyro nugalėtoja. Pažymėtina sportininkų pergalė finale 3:0 prieš prityrusias V. Popovą ir N. Antonian.

Lietuvos žemės ūkio akademijos sporto salėje baigėsi "Nemuno" draugijos dziudo imtynių jaunimo pirmenybės. Svorinių eilės tvarka nugalėtojų vardus iškovojo: R. Lič-

Kauno Žalgirio krepšinio komanda, kuri šiemet turi daug vilčių tapti Tarybų Sąjungos krepšinio čempionu. V. Kapočiaus nuotr.

kauskas (ŽŪA), T. Šermukšnis (Plungė), R. Gričius (ŽŪA), I. Cibulskis (Kaunas), R. Jonaitis (Panevėžys), K. Šakavičius (Panevėžio rajonas), S. Venslovas (ŽŪA). Absoliučioje svorio kategorijoje čempionu tapo kaunietis I. Cibulskis.

PO PIRMOJO RATO

TSRS aukščiausiosios lygos vyrų tinklinio čempionate sužaistas pirmasis ratas. Visiems kolektyvams sužadus po 11 rungtynių turnyrinėje lentelėje komandos rikiuojasi tokia tvarka (vieta, komandos pavadinimas, pergalių skaičius):

1. Maskvos CASK 11
2. Rygos "Radiotechnikas" 10
3. Maskvos srities "Dinamo" 9
4. Charkovo "Lokomotyvas" 8
5. Leningrado "Automobilistas" . 6
6. Odesos "Politechnikas" 5
7. Vilniaus "Kuro aparatūra" ... 5
8. Odincovo "Iskra" 4
9. Maskvos ATM 3
10. Taškento "Dinamo" 3
11. Kijevo "Lokomotyvas" 2
12. Alma Atos "Dorožnikas" 0

KAUNIETIS TAMPA TSRS ČEMPIONU

Pirmą kartą TSRS čempiono vardą iškovojo dvidešimt trejų metų kaunietis Algis Šalna. Visos Tarybų Sąjungos biatlono pirmenybėse Bakurianyje jis 20 km trasą įveikė per 1 val. 9 min. 36 sek. (dvi baudos minutės). Sidabro medalį pelnė murmanskietis Piotras Miloradovas, distanciją baigęs be baudos—1 val. 10 min. 21 sek.

KAUNO ŽALGIRIS TEBEPIRMAUJA

Kauno Žalgirio krepšinininkai, kurių eilėse žaidžia 3 pasaulio čempionai, vis tebebepirmauja Tarybų Sąjungos aukšt. krepšinio lygoje. Rašant šiuo žodžius (vasario mėn. viduryje), jie iš 23 rungtynių buvo surinkę 18 taškų, o jų įkandin sekė pagarsėjusioji Maskvos CASK komanda (16 taškų iš 22 rungtynių). Tuomet gerokai atsilikusios ėjo trys komandos—Kijevo Strojitelis, Maskvos Dinamo ir Leningrado Spartakas (12 taškų iš 21 rungtynių). Tad jau dabar beveik aišku, jog Žalgiris varžysis dėl aukso medalių su CASK penketuku. Pagal šių metų pirmenybių nuostatus dvi pirmosios komandos turės žaisti trejas rungtynes, kurios išaiškins laimėtojus. Dvi sekančios komandos tokia pačia tvarka rungsis dėl bronzos medalių.

Žalgiris paskutiniu metu žaidžia gana nepastoviai. Pavyzdžiui, nesunkiai nugalėjęs Rygos VEF penketuką Kaune, prieš šią komandą išvykoje pralaimėjo 100-110. Tačiau tuoj po to namuose ankštu rezultatu—100-77 įveikė Maskvos Dinamo.

Kaip atrodo, Žalgiriui mažų mažiausia jau garantuoti sidabro medaliai.

V Lietuvių Jaunimo Kongreso Akademines programos komisija paruošė "Kongreso Vadovą". Šis leidinys bus naudojamas paruošti PLJK atstovus Studijų dienoms, kurios vyks 1983 m. liepos 11-21 d. Trent Universitete, netoli Toronto.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
- Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **13%**
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

—KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL.—

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: [212] 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

Mirė rašytoja Janina Narūnė

Daugumas ją pažįsta Narūnės vardu. Tai yra jos slapyvardė, kuria ji pasirašė daugelį savo rašinių ir knygų. Jos mergautinė pavardė buvo Markevičiūtė, o pagal vyrus—Narutavičienė ir Pakštienė. Ji ilgą laiką gyveno ir rašė Miami Beach, Floridoje, ir ten mirė vasario 7 d., širdies smūgio ištikta. Miami Beach gyvena ir jos dukterė Danutė Vertelkienė su dukrele.

Tarp visos eilės knygų, kurias velionė parengė, yra 1980 m. Chicagoje išėjusi jos knyga "Pirmūnės akademikės". Joje surinktos ir enciklopediškai pateiktos žinios apie lietuvės akademikas, studijavusias ir baigusias aukštuosius mokslus užsieniuose ir Lietuvoje. Knygoje atspausdinta informacija apie 240 moterų su 102 nuotraukomis. Ten yra žinių ir apie ją pačią. Todėl atrodo, kad ši jos biografija bus pati tiksliausia. Ja ir pasinaudojama.

Velionė buvo gimusi 1895 m. gegužės 17 d. Panevėžyje, ten pat baigė gimnaziją ir tapo pirmoji mokytoja atsidariusioje "Saulės" Draugijos pradinėje mokykloje. 1913 m. įstojo į Stebuto Aukšt. agronomijos kursus Petrapilyje ir buvo išrinkta į Liet. Stud. draugijos valdybą kasininkės pareigoms. Buvo Lietuvos Agronomų kuopelės narė ir paskaitininkė. Dalyvavo Rusių Akademikų sąjungoj. Per dr. M. Pokrovską (žurnalo Sojuz Ženščiny redaktore) buvo pakviesta į valdybą, kaip ryšininkė su rusėmis studentėmis Stebuto kursuose. Karui prasidėjus, ji baigė slaugių kursus ir organizavo sužeistųjų kareivių-lietuvų slaugymą ir lankymą Petrapilio ligoninėse.

1918 m. grįžusi su tėvais į Lietuvą, dirbo Vilties redakcijoje kaip korespondentė. Lenkmečiu, bado ir epidemijų metu, pėsčia pasiekė Kaišiadorius ir iš ten traukiniu nuvyko į Kauną.

Prof. A. Rimkui vadovaujant, dirbo Spaudos biure. Pakviesta į Žemės ūkio ministeriją, redagavo jos leidinius: laikraštėlių ir vadovėlius. Ištekdėjusi už inž. Petro Narutavičiaus, persikėlė į Šiaulius, kur jos vyras suprojektavo ir statė elektros stotį. Ten gimė jos dukterė

Rašytoja Janina Markevičiūtė Narutavičienė Narūnė

lė Danutė. Šiauliuose J. Narutavičienė buvo ilgametė Lietuvos Vaiko valdybos narė.

Grįžusi su šeima į Kauną, rašė į Lietuvos Aidą, Rytą, Ūkininką, Liet. Žinias, Moteris ir Pasaulis, Vyturys ir k. Liet. Aide organizavo radijofone "moterų pusvalandį" su paskaitomis ir meno programomis.

Karo metu pasitraukė iš Lietuvos ir gyveno su šeima Austrijoje. Rašinėjo savo atsiminimus. Emigravus su šeima į Kolumbiją, rado mecenatą dr. Ivan Bedout, kuris savo spaustuveje išleido jos legendą "Gintarėlė" ispanų ir lietuvių kalba. Knyga turėjo pasisekimą, ir JAV buvo išleista dar dviem kalbom: anglų ir vokiečių.

Iš viso Narūnė yra parašiusi apie 20 įvairių knygų jaunimui ir suaugusiems. Prie beletristikos priklausom Trys ir viena, Sutemos ir Gintaro takais poezija, autobiografiniai atsiminimai Vaikystė, Jaunystė ir Pirmūnės akademikės.

Kolumbijoje gyvenant, mirė jos vyras inž. Narutavičius. Jau gyvendama Miami, Floridoje, ištekėjo už prof. Kazio Pakšto. Šiam mirus, ji ir toliau pasiliko gyventi Floridoje.

Aušros šimtmečio minėjimas Toronte Lietuvos namuose bus balandžio 23 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

MIRĖ

Vytautas Saldaitis, 59 m., širdies priepuolio ištiktas, mirė vasario 15 d. Palaidotas vasario 19 d. iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko dukra Danutė. Velionis buvo sportininkas. Vokietijoje reiškėsi kaip boksininkas.

Atvykęs į Ameriką, apsigyvenęs New Yorke, veikė Lietuvos Atletų Klube, žaidė klubo futbolo komandoje, buvo jaunių treneris. Žaidė ir lauko tenisą. Gamino mediciniškus įrankius.

Teodora Šlepetienė, buvusi gimnazijos mokytoja, matematikė, pulkininko-advokato Jono Šlepečio našlė, mirė vasario 17 New Yorke. Giliam nuliūdime liko dvi dukros Birutė ir Aldona, žentai Adolis ir Kajetonas, vaikai Mindaugas.

Dr. Vaclovas Čekas, gyvenęs Woodhaven, N. Y., ištiktas širdies priepuolio, mirė vasario 21 d. 3 v. rytą. Palaidotas vasario 23 d. Liko žmona žurnalistė Emilija Čekienė, dvi dukros Aldona ir Danguolė su šeimomis ir broliis Vokietijoje.

Inž. Vincas Žemaitis

Miškų inž. Vincas Žemaitis, 86 m. amžiaus, mirė vasario 15 Chicagoje, po trumpos, sunkios ligos. Palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Aukštąją Miškų Mokyklą buvo baigęs 1925 m. Drezdene; 1929 m. vedė mokytoją Bronę Ruseckaitę (1976 m.).

Lietuvoje buvo miškų revizorius-urėdas, darbas bei straipsniais nemaža prisidėjęs prie Lietuvos miškų ūkio pažangos.

Į Ameriką atvyko 1949 m., išleido keletą knygų, daug rašė spaudoje. Ypatingai domėjosi lietuvių tautos geografinės bei istorinės etnologijos klausimais.

Paliko du sūnus, kun. Kęstutį Clevelande ir Algirdą, Jungtinių Tautų Maisto bei Žemės Ūkio Organizacijos (FAO) pareigūną Romoje; marčią Vandą-Jadzę, du anūkus ir tris anūkes, bei kitus giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Palm Beach, Fla., Lietuvos klubas persiorganizavo ir pasivadino Palm Beach Lietuvos pensininkų klubu.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775 212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susifarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VIENYBĖ

Vienybės skaitytojai turėtų pastebėti, kad ši laida adresuota naująja sistema—kompiuteriu, kurį išgijome prieš porą mėnesių.

Adresų perrašymas užtruko ilgiau, negu tikėjomės. Atsiprašome skaitytojus, kad dėl tos priežasties šią laidą pavėlavome išleisti.

New York—New Jersey, Connecticut radijo klausytojams žinotina, kad Lietuvos Atsiminimų radijo valanda, kuriai vadovauja prof. dr. Jokubas Stukas, nuo Kovo 4 d., bus transliuojama penktadieniais iš WEVD stoties (97.9 FM banga) penktadienių vakarais nuo 10-os v. v. ir 11-os.

Lietuvos Atsiminimų 42-osioms metinėms paminėti balandžio 30 d., šeštadienį, Sv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Newark, N. J. ruošiamas iškilmingas Radijo banketas ir balius su gražia menine programa. Pradžią: 7 v. v.

Charles Matuzas visai savaitei išvyko į Kolumbiją, kur Bogotos lietuviams Vasario 16 proga rodys savo filmų iš Lietuvos. Jis juos yra susukęs dar nepriklausomoje Lietuvoje ir rodes tūkstančiams savo tautiečių įvairiose JAV vietovėse. Dabar graži proga juos parodyti ir bogotiečiams.

Penkias premijas už geriausias kaukes New Yorko ateitininkų tradiciniame kaulių baliuje vasario 5 d. laimėjo: vyresniųjų grupėje Aldona Rygelytė, o jaunesniųjų grupės dvi pirmasias gavo Sigita Alksninytė ir Jonas Janušas, o antrąsias—Vaiva Ulėnaitė ir Viktorija Garbauskaitė.

Vienybėje šiuo metu vyksta remontas, kurį atlieka patyręs kontraktorius Petras Pagojus. Darbai bus užbaigti dar prieš Velykas.

Tėvas Klemensas Žalalis, OFM, vasario 19 d. "Lietuvos Atsiminimų" radijo programoje pradėjo trumpus pamokslėlius, skirtus gavėnios laikotarpiui.

Dail. Ben Shahn kūrinys, pavadintas "Trečioji alegorija", šiuo metu yra išstatytas Metropolitan muziejuje vykstančioje Vatikano meno kolekcijos parodoje. Paveikslas yra modernaus religinio meno skyriuje. Parodos kataloge apie dailininką rašoma, kad jis esąs lietuviškos kilmės žydas, gimęs 1898 m. Kaune, Lietuvoje, o miręs New Yorke 1969 m.

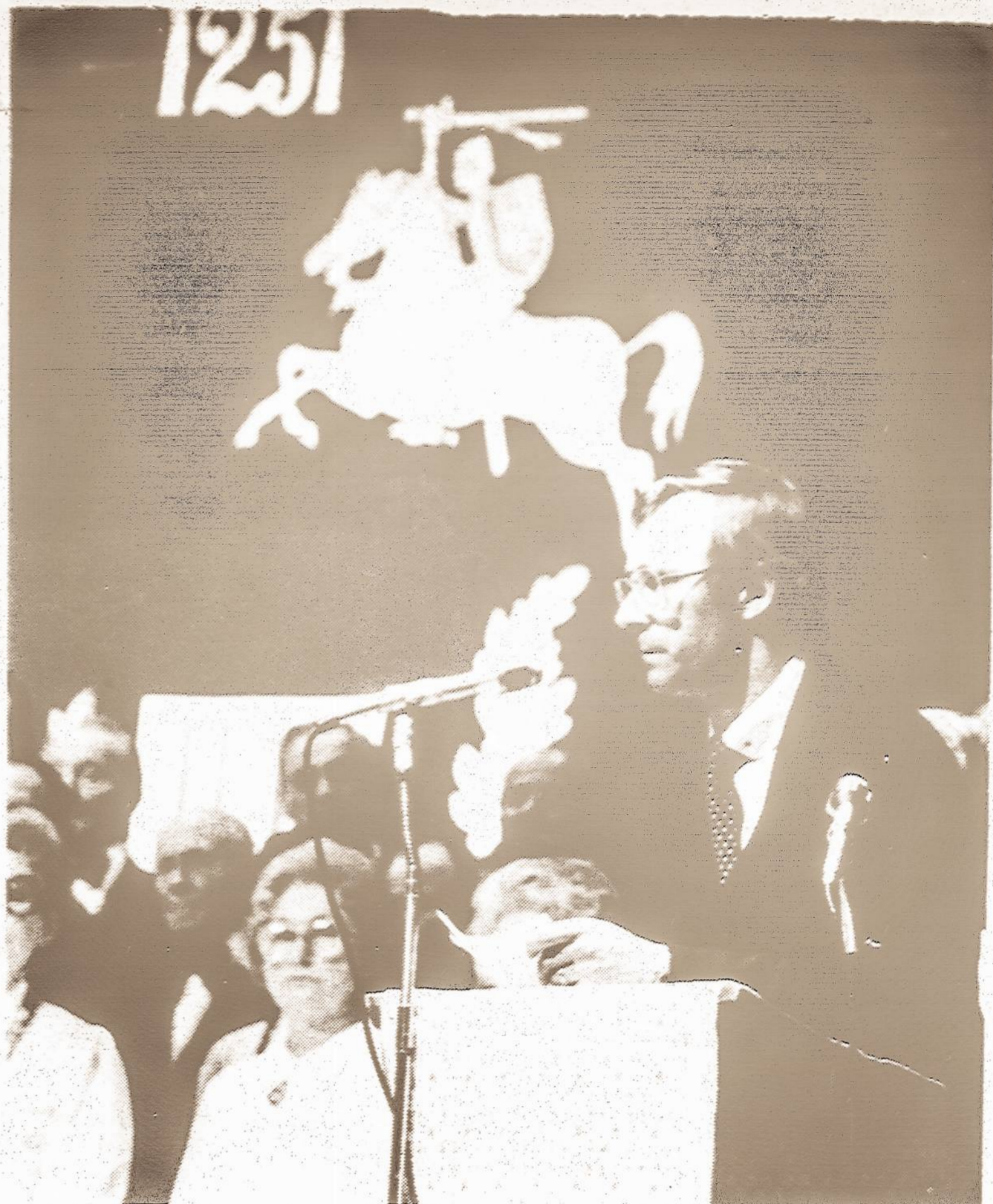
Antanas Mičiulis išrinktas New Yorko Atletų Klubu valdybos pirmininku. Kiti valdybos nariai: Romas Kezys, Vanda Vebeliūnienė, Kazys Vainius, Vytautas Kulpa, Stasys Liogys, Algis Jankauskas. Šis klubas šiemet mini savo 80 metų sukaktį. Jis registruotas 1903 m. vasario 5 d.

Dail. Česlovo Janušo sukaktuvinė paroda, jo gyvenimo 75-erių amžiaus metų ir kūrybinio darbo 50-ies metų sukaktim paminėti, ruošiamą kovo 19-20 Kultūros židinyje, Brooklyne.

Paroda užims abi sales ir pirmojo aukšto vestibulį. Bus išstatyta apie 150 jo kūrinių, daugiausia aliejinės tapybos.

Iškilmingas parodos atidarymas bus kovo 19, šeštadienį, 7 v. v.

Apie dailininko nueitą kūrybinį kelią kalbės poetas ir dramaturgas Stasys Santvaras iš Bostono. Po parodos atidarymo rengiamas sukaktuvininkui pagerbti banketas Kultūros židinio mažojoje salėje. Pradžią 9 v. v. Įėjimas į banketą—\$12. Vietas užsisakyti iki kovo 15 pas M. Klivečkienę—296-0406 arba pas K. Bačauską—846-5543. Rengia specialus dail. Janušui pagerbti komitetas.

Lietuvos nepriklausomybės minėjime Kultūros židinyje Brooklyne programos koordinatorius dr. Rimas Vaičaitis. Plačiau 8 psl.

S. Narkeliūnaitės nuotr.

PRIĖMIMAS VASARIO 16 PROGA MANHATTANE

Vasario 16-osios proga vasario 18 d. vakare Manhattane, Park Avenue, įvyko priėmimas Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio ir VLIKO kviestiniams svečiams. Be New Yorko lietuvių organizacijų vadų ir veikėjų bei pabaltiečių atstovų, dalyvavo ir keletas Lietuvai palankių New Yorke reziduojančių užsienio valstybių diplomatų ir New Yorko politikierių.

Kelios New Yorko lietuvės, tautiškais drabužiais pasipuošusios, nešiojo svečiams kokteilius ir kitokius gėrimus. Buvo ir lietuviškos užkandos.

Svečius pasitiko konsulas Simutis, VLIKo garbės pirmininkas dr.

K. Valiūnas ir VLIKo atstovas philadelphietis J. Stiklorius su savo žmonomis.

Pobūvis įvyko nedidukėje salėje namo, kuriame gyvena Regina Žymantaitė-Peters su vyru. Jiedu ir išrūpino tą salę lietuvių priėmimui.

Apreiškimo parapijos choras rengia religinį koncertą Verbų sekmadienį, kovo 27 d./4 v. p. p.

Pagrindinį veikalą—Faure Requiem atliks V. Ralio vadovaujamas par. choras, kuris giedos ir ištrauką iš Gounod Redemption oratorijos. Chorui pritariant, bus atlikta Sibeliaus Finlandia. Vargonais palydės Matas Yatkauškas.

Koncerte dalyvaus The Firebird pučiamųjų kvintetas su timponais ir cimbolais.

Laisvės Žiburio radijo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 9 d., šeštadienį prieš Atvelykį. Jo programą atliks dramos aktorius humoristas Vitalis Žukauskas. Kartu ta proga bus paminėta ir Žukausko sceninio darbo 40 metų sukaktis.

Dr. Bronius Nemickas Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmojo skyriaus vardu kalbėjo vasario 7 d. atsisveikinimo su Jurgiu Kiaune iškilmėse. Jo pavardė per klaidą buvo praleista pereitos Vienybės aprašyme.

Laiks, latvių laikraštis Amerikoje, leidžiamas New Yorke, savo vasario 16 d. laidoje pirmajame puslapyje išdėjo didelę trijų skilčių nuotrauką, vaizduojančią sodybą su lietuvišku kryžiumi. Po nuotrauka užrašyta: "16 februaris—Lietuvos valsts svėtku diena".

Vienybė, 1983 m. vasario 28 d.

Nieko sau sniegelio buvo privarę New Yorke vasario 16 d. savaitėje, kad bent keletą dienų teko pasėdėti namuose. Taip iš Vienybės namų pusės atrodo

išėjimas į gatvę, kai pavyko prasikasti šokių takelį.

Salomėjos Narkeliūnaitės nuotr.